

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 438

Warszawa, 14 marca 2024 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Joannę Wichę.

(-) Włodzimierz Czarzasty; (-) Jacek Czerniak; (-) Agnieszka Dziemianowicz-Bąk; (-) Krzysztof Gawkowski; (-) Daria Gosek-Popiołek; (-) Maciej Konieczny; (-) Katarzyna Kotula; (-) Anita Kucharska-Dziedzic; (-) Marcin Kulasek; (-) Łukasz Litewka; (-) Paulina Matysiak; (-) Wanda Nowicka; (-) Dorota Olko; (-) Joanna Scheuring-Wielgus; (-) Arkadiusz Sikora; (-) Wiesław Szczepański; (-) Andrzej Szejna; (-) Krzysztof Śmiszek; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Tomasz Trela; (-) Katarzyna Ueberhan; (-) Joanna Wicha; (-) Dariusz Wieczorek; (-) Adrian Zandberg; (-) Marcelina Zawisza; (-) Anna Maria Żukowska.

Ustawa

z dnia ... 2024 r.

o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw¹

Art. 1. W ustawie Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. 2023 poz. 682 z późn. zm.²) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 po pkt 5a dodaje się kolejno pkt 5b-5d w następującym brzmieniu:
„5b) Budowli ochronnej - należy przez to rozumieć obiekt budowlany lub jego część przeznaczony do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed skutkami wynikającymi z działań zbrojnych i zdarzeń terrorystycznych, katastrof ekologicznych, przemysłowych, i ekstremalnych zjawisk pogodowych. Budowle ochronne dzielimy na:
5c) schronie – należy przez to rozumieć budowlę ochronną o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, określonej kategorii odporności, wyposażoną w urządzenia filtrowentylacyjne,
5d) ukryciu - należy przez to rozumieć budowlę ochronną o konstrukcji niehermetycznej i określonej kategorii odporności w tym przystosowane pomieszczenia garaży podziemnych i budynków, tunele, budowle ziemne, wykopy, osłony zabezpieczające lub inne przygotowywane doraźnie miejsca służące tymczasowej ochronie, wykorzystywane w przypadku braku możliwości zapewnienia ochrony w schronach.”

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane; ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami; ustawę z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym; ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 553, 967, 1506, 1597, 1681, 1762, 1890, 1963, 2029 oraz 2127.

- 2) w art. 5 ust. 1 pkt 6 otrzymuje następujące brzmienie: „6) ochronę ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej w rozumieniu Konwencji Genewskiej z 12 sierpnia 1949 r. wraz z Protokołami Dodatkowymi do tej konwencji. W szczególności ochrony życia i zdrowia ludności cywilnej przed skutkami działań zbrojnych.”
- 3) w art. 5 po ust. 2b wprowadza się:
 - a) ust. 2c w brzmieniu: „2c. Nowo wznoszone garaże wielostanowiskowe zagłębione w gruncie przynajmniej częściowo, budynki użyteczności publicznej realizowane w ramach inwestycji celu publicznego, budynki biurowe usytuowane na terenach zakładów pracy o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym lub terenach zamkniętych niezbędnych dla obronności państwa, o ile nie przewidziano w nich schronów, powinny posiadać pomieszczenia spełniające przynajmniej minimalne wymagania ukrycia dla takiej liczby osób, która wynika z założeń projektowych dla danego budynku lub zespołu budynków.”
 - b) ust. 2d w brzmieniu: „2d. Nowo powstające lub rozbudowywane podziemne systemy transportu szynowego typu metro powinny spełniać wymagania schronu, zapewniającego ochronę ludności danej dzielnicy lub osiedla.”
- 4) art. 6 otrzymuje brzmienie: „Art. 6. Dla działek budowlanych lub terenów, na których jest przewidziana budowa obiektów budowlanych lub funkcjonalnie powiązanych zespołów obiektów budowlanych, należy zaprojektować odpowiednie zagospodarowanie, zgodnie z wymaganiami art. 5 ust. 1–2d, zrealizować je przed oddaniem tych obiektów (zespołów) do użytkowania oraz zapewnić utrzymanie tego zagospodarowania we właściwym stanie techniczno-użytkowym przez okres istnienia obiektów (zespołów) budowlanych.”
- 5) art. 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, określa, w drodze rozporządzenia: 1) minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa dla budynków oraz związanych z nimi urządzeń;

- 2) właściwi ministrowie, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, dla obiektów budowlanych niewymienionych w pkt 1.
- 3) minister właściwy do spraw wewnętrznych dla obiektów budowlanych lub ich części służących ochronie ludności.”
- 6) art. 7 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, mogą określić, w drodze rozporządzenia:
- 1) minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa – dla budynków mieszkalnych;
- 2) właściwi ministrowie, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa – dla innych obiektów budowlanych;
- 3) minister właściwy do spraw wewnętrznych dla obiektów budowlanych lub ich części służących ochronie ludności.”
- 7) art. 7 ust. 4 otrzymuje brzmienie: „4. Właściwi ministrowie, określając warunki techniczne, o których mowa w ust. 1, uwzględniają wymagania, o których mowa w art. 5 ust. 1–2c, oraz potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240).”
- 8) w art. 29:
- a) w pkt 33 kropkę zastępuje się średnikiem,
- b) dodaje się pkt 34 w brzmieniu: „34) znajdujących się pod ziemią lub częściowo zagłębionych w gruncie budowli ochronnych o powierzchni użytkowej do 35m².”
- 9) w art. 31 ust. 1b:
- a) w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem,
- b) dodaje się pkt 3 w brzmieniu: „3) budowli ochronnych.”

Art. 2. W Ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.³) wprowadza się następujące zmiany:

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1113, 1463, 1506, 1688, 1762, 1906, 2029)

- 1) art. 6 pkt 7 otrzymuje brzmienie: „7) budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń, niezbędnych na potrzeby obronności państwa oraz ochrony życia i zdrowia ludności cywilnej na wypadek wojny, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, wynikających z umów lub porozumień międzynarodowych, ochrony granicy państwowej lub ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych, zakładów dla nieletnich oraz budowli ochronnych dla ludności cywilnej;”
- 2) w art. 6:
 - a) w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem,
 - b) po pkt 10 dodaje się pkt 11 w brzmieniu: „11) ochrona życia i zdrowia ludności cywilnej w przypadku działań wojennych i pomoc ofiarom tych działań zgodnie z postanowieniami Konwencji Genewskiej z 12. sierpnia 1949 r. poprzez:
 - a) zapewnienie schronienia, dostępu do wody i żywności oraz opieki medycznej poprzez wyznaczenie i właściwe oznaczenie miejsc takiego zaopatrzenia,
 - b) planowanie i organizację ewakuacji ludności cywilnej w związku z realizowanymi działaniami zbrojnymi lub stanami kryzysowymi na danym terenie poprzez wyznaczenie miejsc zbiórki ludności do ewakuacji oraz dróg ewakuacyjnych oraz informowanie o nich ludności poprzez ich właściwe oznaczenie i ogłoszenie.”

Art. 3. W Ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3:
 - a) w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem,
 - b) dodaje się punkt 12 w brzmieniu: „12) zagrożeniu militarnym - należy przez to rozumieć zagrożenie wynikające z realizacji działań zbrojnych na danym obszarze.”
- 2) w art. 4 ust. 1:
 - a) w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem,

- b) dodaje się kolejno punkty 7-9 w brzmieniu: „7) zapewnienie spójności między planami zarządzania kryzysowego a planami obronnymi;
8) przygotowanie i ewidencjonowanie budowli ochronnych dla ludności cywilnej;
9) przygotowywanie syren alarmowych w ilości zapewniającej słyszalność sygnałów powszechnego ostrzegania i alarmowania na obszarach zamieszkałych przez ludność cywilną.”
- 3) w art. 4. ust. 2:
 - a) w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem,
 - b) dodaje się kolejno punkty 6-7 w brzmieniu: „6) zapewnienie miejsc w ogólnodostępnych budowlach ochronnych przynajmniej dla 50% ludności cywilnej;
7) zapewnienie zapasowych miejsc pracy oraz stanowisk kierowania dla organów administracji publicznej w budowlach ochronnych.”
- 4) art. 5 ust. 5 otrzymuje brzmienie: „5. Plany zarządzania kryzysowego uzgadnia się z kierownikami jednostek organizacyjnych, w zakresie ich dotyczącym, planowanych do wykorzystania przy realizacji przedsięwzięć określonych w planie oraz z Ministerstwem Obrony Narodowej i Sztabem Generalnym Wojska Polskiego w zakresie zagrożeń militarnych.”
- 5) w art. 14 ust. 2:
 - a) w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem,
 - b) dodaje się kolejno pkt 9-13 w brzmieniu: „9) prowadzenie ewidencji budowli ochronnych na obszarze województwa;
10) organizowanie, rozbudowa i zapewnienie gotowości do natychmiastowego użycia systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania na obszarze województwa;
11) wydawanie zarządzeń w zakresie przygotowania budowli ochronnych dla ludności;
12) zapewnienie gotowości eksploatacyjnej budowli ochronnych będących w zarządzie województwa;
13) bieżące utrzymanie i remonty budowli ochronnych będących w zarządzie województwa.”

- 6) w art. 17 ust. 2:
- a) w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem,
 - b) dodaje się kolejno punkty w brzmieniu: „7) prowadzenie ewidencji budowli ochronnych na obszarze powiatu;
8) nadzór nad systemem alarmowym na obszarze powiatu;
9) zapewnienie gotowości eksploatacyjnej budowli ochronnych będących w zarządzie powiatu;
10) bieżące utrzymanie i remonty budowli ochronnych będących w zarządzie powiatu.”
- 7) w art. 19 ust. 2:
- a) w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem,
 - b) dodaje się kolejno punkty 7-12 w brzmieniu: „7) prowadzenie ewidencji budowli ochronnych na obszarze gminy;
8) zapewnienie gotowości eksploatacyjnej budowli ochronnych będących w zarządzie gminy;
9) oznakowanie budowli ochronnych;
10) bieżące utrzymanie i remonty budowli ochronnych będących w zarządzie gminy;
11) nadzorowanie słyszalności syren alarmowych na obszarze gminy w uzgodnieniu z właściwym miejscowo starostą;
12) zapewnienie awaryjnych ujęć wody służących zaopatrzeniu ludności w wodę w przypadku awarii systemu wodociągowego.”
- 8) W art. 5 ust. 2 pkt 2:
- a) w lit. d średnik zastępuje się przecinkiem,
 - b) po lit. d dodaje się lit. e w brzmieniu: „e) procedury określające postępowanie w sytuacjach zagrożenia militarnego;”
- 9) W art. 5. ust. 2. pkt 3:
- a) w lit. l kropkę zastępuje się przecinkiem,
 - b) po literze l dodaje się kolejno punkty m-o w brzmieniu: „m) ewidencję budowli ochronnych, n) procedury zapewnienia gotowości eksploatacyjnej budowli ochronnych, o) plany doraźnego przystosowania obiektów budowlanych lub ich części do funkcji ochronnych.”

Art. 4. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70, 1313, 2291) w art. 7 w ust. 1 dodaje się pkt. 9a w brzmieniu: „9a) budowle ochronne przeznaczone do ochrony ludności cywilnej i zajęte pod nie grunty, jeżeli są wpisane do ewidencji prowadzonej przez właściwy terenowo organ administracji publicznej, za wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;”

Art. 5. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029, 2739) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art 1. ust. 3. otrzymuje brzmienie: „3. Ustalając przeznaczenie terenu lub określając potencjalny sposób zagospodarowania i korzystania z terenu, organ waży interes publiczny i interesy prywatne, w tym zgłaszane w postaci wniosków i uwag, zmierzające do ochrony istniejącego stanu zagospodarowania terenu, jak i zmian w zakresie jego zagospodarowania, a także analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne i z zakresu obrony cywilnej.”
- 2) w art. 1 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu: „5. W przypadku sytuowania nowej zabudowy, uwzględnienie wymagań bezpieczeństwa ludzi i mienia następuje poprzez: 1) planowanie w granicach administracyjnych miast garaży podziemnych lub podziemnych części budynków z funkcją budowli ochronnej, w celu zapewnienia miejsc w budowlach ochronnych ogólnodostępnych dla co najmniej 50% ogółu ludności na obszarze objętym planowaniem przestrzennym;
2) planowanie lokalizacji syren alarmowych w ilości zapewniającej słyszalność sygnałów powszechnego ostrzegania i alarmowania na obszarze objętym planowaniem przestrzennym; 3) zapewnienie możliwości dojazdu pojazdów używanych w związku z ratowaniem życia i mienia ludzkiego, ewakuacją ludności, bądź usuwaniem skutków katastrof.”
- 3) W art. 13b pkt. 3:
 - a) w lit. s średnik zastępuje się przecinkiem,

- b) po lit. s dopisuje się lit. t w brzmieniu: „t) obiekty służące obronie cywilnej w tym budowle ochronne:”
- 4) W art. 13f wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ust. 1 pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem,
 - b) w ust. 1 dodaje się kolejny 3 pkt w brzmieniu: „3) budowli ochronnych dla ludności cywilnej.”
 - c) w ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) ustalenie zasad zapewnienia dostępu do przedszkola, żłobka, ambulatorium podstawowej opieki zdrowotnej, budowli ochronnych dla ludności cywilnej, w tym wraz z wyszczególnieniem ich typu, biblioteki, domu kultury, domu pomocy społecznej, urzędu sportu, przystanku publicznego transportu zbiorowego, placówki pocztowej, apteki oraz posterunku policji lub posterunku jednostki ochrony przeciwpożarowej;”
 - d) w ust. 7 pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem,
 - e) w ust. 7 po pkt 5 dodaje się kolejno pkt 6 w brzmieniu: „6) ustalenie różnych regulacji dotyczących dostępności obszarów służących obronie cywilnej wraz z wyszczególnieniem zróżnicowanych typów i pojemności schronów i ukryć dla różnych obszarów gminy w zależności od przewidywanej liczby ludności na danym terenie.”
 - f) w ust. 8 kropkę na końcu zdania zastępuje się średnikiem,
 - g) po ust. 8 dodaje się ust. 9 w brzmieniu: „9. Przez zapewnienie dostępu do budowli ochronnej dla ludności cywilnej rozumie się zapewnienie miejsc w ogólnodostępnych budowlach ochronnych dla 50% mieszkańców lub użytkowników danego obszaru.”
- 5) W art. 13h ust. 2:
- a) w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem,
 - b) dodaje się kolejno pkt 5 w brzmieniu: „5) sposobu uwzględnienia planów zarządzania kryzysowego w zakresie sposobu udostępniania obiektów służących obronie cywilnej.”
- 6) W art. 15 ust. 2:
- a) w pkt 12 na końcu zdania kropkę zastępuje się średnikiem,

b) dodaje się kolejno pkt 13 w brzmieniu: „13) zasady lokalizowania obiektów służących obronie cywilnej w tym budowli ochronnych dla ludności.”

7) Art. 17 pkt 6 litera a otrzymuje brzmienie: „a) opinie o projekcie planu miejscowego do:

- gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8, komisji urbanistyczno-architektonicznej,

- wójtów, burmistrzów gmin albo prezydentów miast, graniczących z obszarem objętym planem miejscowym, w zakresie rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym,

- regionalnego dyrektora ochrony środowiska, jeżeli odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,

- marszałka województwa w zakresie:

- – udokumentowanych złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, innych niż złoża strategiczne,

- – udokumentowanych wód podziemnych,

- (uchylone)

- właściwego organu Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w zakresie lokalizacji nowych zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, nowych inwestycji i zagospodarowania terenów w sąsiedztwie zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w przypadku gdy te inwestycje lub sposób zagospodarowania terenów zwiększają ryzyko lub skutki poważnych awarii przemysłowych, oraz zmian, o których mowa w art. 250 ust. 5 i 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. –

- Prawo ochrony środowiska, w istniejących zakładach o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz właściwego organu Państwowej Straży Pożarnej w zakresie potrzeb dotyczących zapewnienia wody do celów przeciwpożarowych oraz dojazdu dla pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej,

- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,

- starosty, jako właściwego organu ochrony środowiska w zakresie terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy – operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego w zakresie sposobu zagospodarowania gruntów leżących w odległości nie większej niż:
 - 25 m od osi napowietrznej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć, w przypadku gdy napięcie znamionowe tej linii elektroenergetycznej wynosi 220 kV,
 - 40 m od osi napowietrznej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć, w przypadku gdy napięcie znamionowe tej linii elektroenergetycznej przekracza 220 kV, lecz jest nie większe niż 400 kV,
 - 70 m od osi napowietrznej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć, w przypadku gdy napięcie znamionowe tej linii elektroenergetycznej przekracza 400 kV,
 - 25 m od osi linii kablowej HVDC 450 kV oraz żyły powrotnej,
- operatora systemu przesyłowego gazowego w zakresie sposobu zagospodarowania gruntów leżących w odległości nie większej niż:
 - 65 metrów od osi gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy mniejszej niż 500 mm lub równej 500 mm,
 - 100 metrów od osi gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy większej niż 500 mm, operatora systemu dystrybucyjnego gazowego w zakresie terenów leżących w odległości nie większej niż:
 - 65 m od osi gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy mniejszej niż 500 mm lub równej 500 mm,
 - 100 m od osi gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy większej niż 500 mm,
 - 35 m od osi gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia o średnicy mniejszej niż 500 mm lub równej 500 mm,
 - 50 m od osi gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia o średnicy większej niż 500 mm,
- podmiotu zajmującego się transportem ropy naftowej lub produktów naftowych rurociągami przesyłowymi dalekosiężnymi w zakresie terenów

leżących w odległości nie większej niż 20 m od osi istniejącego rurociągu przesyłowego dalekosiężnego służącego do transportu ropy naftowej lub produktów naftowych,

– właściwego zarządcy infrastruktury kolejowej w zakresie dotyczącym sposobu zagospodarowania obszarów kolejowych i terenów przyległych do obszarów kolejowych, dyrektora zarządu zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w zakresie wpływu ustaleń planu na funkcjonowanie melioracji wodnych

– właściwego starosty w zakresie zasad lokalizowania obiektów służących obronie cywilnej w tym budowli ochronnych dla ludności, a w miastach na prawach powiatu do właściwego wojewody.”

- 8) W art. 39 dodaje się ust. 9 w brzmieniu: „9. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się obiekty służące obronie cywilnej.”

Art 7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i administracji najpóźniej w czasie 3 miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy ogłosi w drodze rozporządzenia:

1. Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budowle ochronne i ich usytuowanie.
2. Szczegółowe zasady lokalizowania obiektów służących obronie cywilnej w planach zagospodarowania przestrzennego.
3. Warunki techniczne utrzymania budowli ochronnych.
4. Zasady ewidencjonowania i oznakowania oraz informowania ludności o ich dostępności.
5. Zasady organizacji i warunki przygotowania oraz sposób funkcjonowania Systemów wykrywania zagrożeń, powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz właściwości organów w tych sprawach.

Art 8. Przepisów ustawy nie stosuje się do zamierzenia budowlanego wznoszonego na podstawie pozwolenia na budowę, wniosku o wydanie decyzji o zatwierdzenie projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu

architektoniczno-budowlanego albo wniosku o zmianę pozwolenia na budowę, udzielonego przed wejściem jej w życie.

Art 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

1. Cel i potrzeba wydania ustawy, rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma zostać unormowana

Bezpieczeństwo obywateli jest jednym z najważniejszych zadań państwa wyrażonym w Art. 5. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konwencji Genewskiej z 12. sierpnia 1949 r. wraz z Protokołami Dodatkowymi. Jak pokazuje doświadczenie ostatnich trzech dekad, obecne prawodawstwo okazuje się nieskuteczne nie dając jednostkom samorządu terytorialnego wystarczającej podstawy prawnej i narzędzi do realizacji tego obowiązku. Samorządy poszczególnych szczebli zgłaszały wielokrotnie, że brakuje stosownych przepisów definiujących zadania z zakresu obrony cywilnej, wyznaczających właściwe do ich realizacji podmioty, w zakresie budowli ochronnych brakuje w przepisach definicji takowych budowli, co jest problemem w projektowaniu oraz tworzeniu nowych miejsc ukrycia. Problem ten był jasno wskazywany w raportach Najwyższej Izby Kontroli z lat 2012, 2014 i 2016. Od czasu wejścia w życie Ustawy o Obronie Ojczyzny, która zastąpiła Ustawę o Powszechnym Obowiązku Obrony Rzeczypospolitej sytuacja uległa dalszemu pogorszeniu. W efekcie Polska jest krajem o jednej z najniższych liczbie miejsc w budowlach ochronnych dla ludności cywilnej w Europie i regionie. Brak definicji i norm technicznych uniemożliwia faktyczną ocenę liczby i jakości ukryć i schronów oraz tworzenie takich miejsc. Niniejszy Projekt Ustawy ma na celu uzupełnienie i poprawienie istniejących przepisów w taki sposób aby umożliwić samorządom należyte wywiązywanie się z konstytucyjnego obowiązku ochrony obywateli. Zaproponowane przepisy mają także zachęcać obywateli do tworzenia przydomowych schronów, ukryć oraz zobowiązywać inwestorów do uszanowania istniejących norm prawnych.

2. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Współczesne realia wymagają dostosowania się do różnych sytuacji kryzysowych stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia ludności wynikających ze zmian klimatycznych, katastrof naturalnych i przemysłowych oraz działań zbrojnych.

W sytuacjach ekstremalnych, jednym z kluczowych narzędzi ochrony ludności są budowle ochronne. Niestety w dotychczasowym prawodawstwie narzędzie to pozostaje pomijane i niezdefiniowane, co uniemożliwia budowę i projektowanie takich obiektów dla celów cywilnych. Przedłożony Wysokiej Izbie projekt ustawy uzupełnia przepisy poprzez wprowadzenie jasno zdefiniowanych obiektów służących obronie cywilnej w skład których wchodzi budowle ochronne dzielące się odpowiednio na schrony i ukrycia. Wprowadzenie do przepisów prawa budowlanego, ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawy o planowaniu przestrzennym i ustawy o zarządzaniu kryzysowym tych pojęć wraz z definicjami, stanowi niezbędne uzupełnienie istniejących przepisów. Znowelizowane przepisy pozwolą właściwym ministrom na wydanie rozporządzeń regulujących projektowanie oraz budowanie budowli ochronnych na cele cywilne i bezpośrednio przełoży się na zwiększenie bezpieczeństwa obywateli w obliczu kryzysu.

Zaproponowane przepisy doprecyzowują także obszar ewidencji budowli ochronnych oraz koordynacji systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania w taki sposób, aby jasno określić jednostki odpowiedzialne za poszczególne zadania tak, aby stworzyć komplementarny system umożliwiający obywatelom korzystanie z budowli ochronnych w sytuacji zagrożenia, która wymaga zastosowania takiego środka ochrony. Zaproponowane przepisy porządkują zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego poszczególnych szczebli zapobiegając rozmytej odpowiedzialności oraz uzupełniają je tam, gdzie niezbędne dla funkcjonowania systemu zadania nie posiadały przypisanych podmiotów mających je realizować. Jest to realizacja rekomendacji wystosowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli w raporcie dotyczącym systemu obrony cywilnej w Polsce z roku 2014.

Intencją wnioskodawców jest stworzenie warunków prawnych dla zapewnienia schronienia w budowlach ochronnych dla wszystkich mogących go potrzebować obywateli. W obliczu narastających zagrożeń geopolitycznych oraz klimatycznych budowa schronów i ukryć dla ludności cywilnej powinna być jednym z priorytetów w zakresie wzmocnienia odporności państwa zgodnie z celami Krajowego Planu Odbudowy. Wprowadzenie zapisów ustawy pozwoli na jednoznaczne określenie warunków budowy, ewidencji, zasad użytkowania i remontów takich obiektów. Projektowane przepisy uwzględniają również kwestie dostępu do wody, żywności oraz

opieki medycznej poprzez wyznaczenie i właściwe oznaczenie miejsc takiego zaopatrzenia.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne.

Wnioskodawcy celowo proponują przepisy, o ograniczonym do niezbędnego minimum zakresie. Wychodząc z założenia, że w proponowanej formie nie będą stały w sprzeczności z tworzonymi obecnie przepisami Ustawy o Obronie Cywilnej. Przeciwnie, przepisy te jako niezbędne minimum, obejmujące jedynie wybrane narzędzia z zakresu szerokiej tematyki obrony cywilnej będą stanowiły bazę dla opracowywanego obecnie projektu ustawy. Pilne wprowadzenie proponowanych w przedłożonym projekcie zmian w przepisach pozwoli na jak najszybsze rozpoczęcie co do zasady długotrwałego procesu budowy systemu budowli ochronnych dla ludności cywilnej oraz tworzenia stosownych planów i procedur w zakresie zarządzania kryzysowego pozwalających na wykorzystanie ich w wymagającej tego sytuacji kryzysowej.

Ustawa proponuje także narzędzia zachęcające inwestorów indywidualnych i komercyjnych do budowy i ewidencjonowania budowli ochronnych poprzez stosowne ulgi podatkowe. Pozwoli to jednostkom samorządu terytorialnego do szybszego zaspokojenia potrzeby budowli ochronnych na ich terenie oraz stanowi podstawę do efektywnego projektowania budowli ochronnych na terenach o rzadszej zabudowie oraz przemysłowych.

4. Źródła finansowania

Przystosowanie nowobudowanych budynków do funkcji ochronnej dla ludności cywilnej zwiększa koszty ich budowy jedynie o 1,5% zgodnie z analizami Szefa Obrony Cywilnej Kraju oraz Państwowej Straży Pożarnej. Samorządy już wcześniej posiadały w zakresie swoich obowiązków ochronę i pomoc osobom poszkodowanym w wyniku klęsk, kryzysów i potencjalnych działań wojennych oraz odpowiadające tym zadaniom budżety w obszarach obrony cywilnej, obronności oraz zarządzania kryzysowego. Dlatego oceniamy, że zaproponowane zmiany w przepisach nie spowodują

nadmiernego obciążenia finansowego dla jednostek samorządu terytorialnego. Jednocześnie zauważamy, że proponowane zmiany stwarzają możliwość i podstawę prawną dla właściwych Ministerstw do tworzenia programów wsparcia dla samorządów w realizacji zadań z zakresu ochrony życia i zdrowia ludności cywilnej.

5. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Projekt nie stoi w sprzeczności z prawem Unii Europejskiej.

6. Wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw

Proponowana ustawa nie wpływa w sposób bezpośredni na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

7. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy nie został poddany konsultacjom społecznym ale został skonsultowany z przedstawicielami środowiska zajmującego się problematyką obrony cywilnej oraz ochrony ludności.

8. Zgodność z Konstytucją RP

W ocenie projektodawcy przedstawiony projekt ustawy jest zgodny z Konstytucją RP.

9. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

W art. 7 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2023 poz. 682 z późn. zm.) zawarto upoważnienia do wydania aktów wykonawczych w zakresie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane przez ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa dla budynków oraz związanych z nimi urządzeń lub dla właściwych ministrów, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw

budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, dla obiektów budowlanych niewymienionych w pkt 1.

Ochrona ludności jako zadanie publiczne jest realizowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji, jako dział administracji publicznej, zgodnie z klasyfikacją działów administracji rządowej, więc zasadne wydaje się aby rozporządzenia dotyczące tych zadań także zostały przygotowane przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

Projekt ustawy w art. 7 zakłada stworzenie następujących aktów wykonawczych do ustawy:

1. Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budowle ochronne i ich usytuowanie.
2. Szczegółowe zasady lokalizowania obiektów służących obronie cywilnej w planach zagospodarowania przestrzennego.
3. Warunki techniczne utrzymania budowli ochronnych.
4. Zasady ewidencjonowania i oznakowania oraz informowania ludności o ich dostępności.
5. Zasady organizacji i warunki przygotowania oraz sposób funkcjonowania Systemów wykrywania zagrożeń, powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz właściwości organów w tych sprawach.

Warszawa, 26 marca 2024 r.

BEOS-WPEiM-632/24

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Joanna Wicha)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie ustawy przewidziano nowelizację ustaw: z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹, z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami², z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym³, z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁴ oraz z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁵.

Nowelizacja zakłada wprowadzenie do przepisów zmienianych ustaw pojęć: budowli ochronnej, schronu i ukrycia. Zgodnie z proponowaną definicją „budowla ochronna” oznaczałaby obiekt budowlany lub jego część przeznaczone do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed skutkami wynikającymi z działań zbrojnych i zdarzeń

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zmianami.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zmianami.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 122.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 70, ze zmianami.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 977, ze zmianami.

WYDZIAŁ OCENY I EKSPERTYZY SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.91.6 2024

Data wydania 26.03.2024r.

terrorystycznych, katastrof ekologicznych, przemysłowych i ekstremalnych zjawisk pogodowych. Budowle ochronne byłyby klasyfikowane jako schrony albo ukrycia. Zgodnie z proponowaną ustawą obiekty budowlane miałyby być projektowane i budowane w sposób zapewniający ochronę ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej w rozumieniu „Konwencji Genewskiej z 12 sierpnia 1949 r. wraz z Protokołami Dodatkowymi do tej konwencji”⁶, w szczególności ochrony życia i zdrowia ludności cywilnej przed skutkami działań zbrojnych. W projekcie przewidziano określenie, w drodze rozporządzeń, przez właściwych ministrów, warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać m.in. budowle ochronne i ich usytuowanie oraz warunki techniczne ich użytkowania. Zaproponowano, aby pozwolenia na budowę nie wymagała budowa znajdujących się pod ziemią lub częściowo zagłębionych w gruncie budowli ochronnych o powierzchni użytkowej do 35m².

W projekcie zawarto ponadto przepisy regulujące m.in. kwestie dotyczące prowadzenia ewidencji budowli ochronnych, organizowania i funkcjonowania systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz udostępniania budowli ochronnych dla ludności cywilnej, a także właściwości organów administracji publicznej w tych sprawach.

Autorzy projektu proponowali zwolnienie od podatku od nieruchomości budowli ochronnych przeznaczonych do ochrony ludności cywilnej i zajętych pod nie gruntów, jeżeli są wpisane do ewidencji prowadzonej przez właściwy terenowo organ administracji publicznej, za wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

W projekcie zawarto postanowienia przejściowe. Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa Unii Europejskiej.

⁶ Konwencje o ochronie ofiar wojny, podpisane w Genewie dnia 12 sierpnia 1949 roku (Dz. U. z 1956 r. Nr 38, poz. 171), w tym Konwencja Genewska o ochronie osób cywilnych podczas wojny. Konwencje zostały uzupełnione z dniem 23 kwietnia 1992 r. przez Protokoły dodatkowe sporządzone w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. Nr 41, poz. 175) oraz z dniem 26 kwietnia 2010 r. przez Protokół dodatkowy przyjęty w Genewie dnia 8 grudnia 2005 roku (Dz. U. z 2010 r. Nr 70, poz. 447).

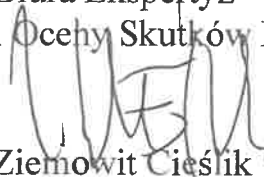
4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak

Warszawa, 26 marca 2024 r.

BEOS-WPEiM-633/24

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Joanna Wicha) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

W projekcie ustawy przewidziano nowelizację ustaw: z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹, z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami², z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym³, z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁴ oraz z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁵. Nowelizacja zakłada wprowadzenie do przepisów zmienianych ustaw pojęć: budowli ochronnej, schronu i ukrycia. Zgodnie z proponowaną definicją „budowla ochronna” oznaczałaby obiekt budowlany lub jego część przeznaczone do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed skutkami wynikającymi z działań zbrojnych i zdarzeń terrorystycznych, katastrof ekologicznych, przemysłowych i ekstremalnych zjawisk pogodowych. Budowle ochronne byłyby klasyfikowane jako schrony albo ukrycia. Zgodnie z proponowaną ustawą obiekty budowlane miałyby być projektowane i budowane w sposób zapewniający ochronę ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej w rozumieniu „Konwencji Genewskiej z 12 sierpnia 1949 r. wraz z Protokołami Dodatkowymi do tej konwencji”⁶, w szczególności ochrony życia

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zmianami.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zmianami.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 122.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 70, ze zmianami.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 977, ze zmianami.

⁶ Konwencje o ochronie ofiar wojny, podpisane w Genewie dnia 12 sierpnia 1949 roku (Dz. U. z 1956 r. Nr 38, poz. 171), w tym Konwencja Genewska o ochronie osób cywilnych podczas wojny. Konwencje zostały uzupełnione z dniem 23 kwietnia 1992 r. przez Protokoły dodatkowe sporządzone w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. Nr 41, poz. 175) oraz z dniem 26 kwietnia 2010 r. przez Protokół dodatkowy przyjęty w Genewie dnia 8 grudnia 2005 roku (Dz. U. z 2010 r. Nr 70, poz. 447).

WZDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
SPS-WP. 020. 91.7. 2024
L. dz. 26. 03. 2024 r.
Data wpływu

i zdrowia ludności cywilnej przed skutkami działań zbrojnych. W projekcie przewidziano określenie, w drodze rozporządzeń, przez właściwych ministrów, warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać m.in. budowle ochronne i ich usytuowanie oraz warunki techniczne ich użytkowania. Zaproponowano, aby pozwolenia na budowę nie wymagała budowa znajdujących się pod ziemią lub częściowo zagłębionych w gruncie budowli ochronnych o powierzchni użytkowej do 35m². W projekcie zawarto ponadto przepisy regulujące m.in. kwestie dotyczące prowadzenia ewidencji budowli ochronnych, organizowania i funkcjonowania systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz udostępniania budowli ochronnych dla ludności cywilnej, a także właściwości organów administracji publicznej w tych sprawach. Autorzy projektu zaproponowali zwolnienie od podatku od nieruchomości budowli ochronnych przeznaczonych do ochrony ludności cywilnej i zajętych pod nie gruntów, jeżeli są wpisane do ewidencji prowadzonej przez właściwy terenowo organ administracji publicznej, za wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. W projekcie zawarto postanowienia przejściowe.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Autor:

Marcin Fryźlewicz

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziembowit Cieslik

Warszawa, 11 kwietnia 2024 r.

BEOS-WP/WOSR-634/24

Pan Minister

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

KANCELARIAT SZEFY KANCELARII
L.dz. DS.1700.45.2024
Data wpływu 12.04.2024

Ocena Skutków Regulacji
zawartej w poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane
oraz niektórych innych ustaw
(przed nadaniem numeru druku)¹

I. Jaki problem jest rozwiązywany?

W obecnym stanie prawnym brak jest zarówno definicji, jak też innych regulacji dotyczących budowli ochronnych. Co więcej, od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny² tj. od 23 kwietnia 2022 r. w Polsce nie obowiązują regulacje dotyczące obrony cywilnej. Dotychczasowe regulacje dotyczące obrony cywilnej znajdowały się w dziale IV ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej³ (art. 137 – 173 tej ustawy). Powyższa ustawa utraciła moc z dniem 23 kwietnia 2022 r. na podstawie art. 823 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

Jak podkreślono w uzasadnieniu projektu „Polska jest krajem o jednej z najniższych liczbie miejsc w budowlach ochronnych dla ludności cywilnej w Europie i regionie. Brak definicji i norm technicznych uniemożliwia faktyczną ocenę liczby i jakości ukryć i schronów oraz tworzenie takich miejsc. Niniejszy Projekt Ustawy ma na celu uzupełnienie i poprawienie istniejących przepisów w taki sposób, aby umożliwić samorządom należyte wywiązywanie się z konstytucyjnego obowiązku ochrony obywateli. Zaproponowane przepisy mają także zachęcać obywateli do

¹ Projekt ustawy znajduje się w wykazie projektów wniesionych, którym nie został nadany jeszcze numer druku sejmowego. Numer w wykazie: SH-020-88/24. Przedstawiciel wnioskodawcy: pos. Joanna Wicha.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 248.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 372 i 1728.

tworzenia przydomowych schronów, ukryć oraz zobowiązywać inwestorów do uszanowania istniejących norm prawnych⁴.

II. Rekomendowane rozwiązanie (w tym planowane narzędzia interwencji) i oczekiwany efekt

Projekt zakłada nowelizację ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane⁵, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁶, ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym⁷, ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁸ oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁹.

W zakresie dotyczącym zmiany Pr. bud. (art. 1 projektu) przewidziano m.in. wprowadzenie pojęć budowli ochronnej, schronu i ukrycia (zmieniany art. 3 Pr. bud.). Z kolei w projektowanym art. 5 ust. 2d Pr. bud. zaproponowano wprowadzenie wymagań dla nowo powstających lub rozbudowywanych podziemnych systemów transportu szynowego typu metro, analogicznych jak dla schronu. Zauważenia wymaga, że po pierwsze, projektowania i robót budowlanych obiektów budowlanych metra i urządzeń budowlanych związanych z metrem obecnie dotyczy rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane metra i ich usytuowanie¹⁰. Wprowadzenie omawianej zmiany może zatem prowadzić do niestosowania niektórych przepisów tego rozporządzenia z uwagi na kolizję z przepisami aktu wyższego rzędu. Po drugie, użycie przez projektodawcę wyrazu *wymagania* nie będzie spójne z terminologią zastosowaną w Pr. bud. (*warunki techniczne*). W zmienianym art. 7 ust. 2 oraz ust. 3 Pr. bud. przewidziano natomiast rozszerzenie kompetencji ministra właściwego do spraw wewnętrznych o upoważnienie do wydania rozporządzeń w zakresie warunków technicznych dla obiektów budowlanych lub ich części służących ochronie ludności.

W zakresie dotyczącym zmiany u.g.n. (art. 2 projektu) proponuje się rozszerzenie katalogu celów publicznych o budowę ochronne dla ludności cywilnej. Skutkiem powyższego rozwiązania będzie dopuszczalność wyłączenia na cel

⁴ Uzasadnienie do projektu ustawy, s. 1.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zm., dalej: „Pr. bud.”.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zm., dalej: „u.g.n.”.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 122, dalej: „u.z.k.”.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 70, ze zm., dalej: „u.p.o.l.”.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 977, ze zm., dalej: „u.p.z.p.”.

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1210.

budowy schronów lub ukryć. Zgodnie bowiem z art. 21 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.¹¹ wyłączenie jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy jest dokonywane na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem.

W zakresie dotyczącym zmiany u.z.k. (art. 3 projektu) wprowadzono m.in. definicję wyrażenia *zagrożenie militarne* (projektowany art. 3 pkt 12 u.z.k. – *Ilećroć w ustawie jest mowa o zagrożeniu militarnym – należy przez to rozumieć zagrożenie wynikające z realizacji działań zbrojnych na danym obszarze*). Zauważenia wymaga, że w u.z.k. występuje już pojęcie *zagrożenia*, które nie zostało jednak zdefiniowane ustawowo. Z budowy zaproponowanej definicji *zagrożenia militarnego* (*należy przez to rozumieć zagrożenie*) można wnioskować, że stany faktyczne objęte tą definicją każdorazowo należy określić jako *zagrożenie* w rozumieniu u.z.k. W tym kontekście należy wyrazić wątpliwość co do zastosowania do zagrożeń militarnych przepisów u.z.k. dotyczących zagrożeń – np. w zakresie odnoszącym się do opracowania *Raportu o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego* (art. 5a u.z.k.) czy też kompetencji Rządowego Centrum Bezpieczeństwa (art. 10 i nast. u.z.k.).

W zakresie dotyczącym zmiany u.p.o.l. (art. 4 projektu) przewidziano zwolnienie od podatku od nieruchomości budowli ochronnych przeznaczonych do ochrony ludności cywilnej i zajętych pod nie gruntów, jeżeli są wpisane do ewidencji prowadzonej przez właściwy terenowo organ administracji publicznej, za wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej (projektowany art. 7 ust. 1 pkt 9a u.p.o.l.). Skutkiem prawnym powyższego rozwiązania będzie rozszerzenie wyjątku od zasady przedmiotowej powszechności opodatkowania w podatku od nieruchomości, polegającego na zwolnieniu przedmiotowym od tego podatku¹². W zakresie dotyczącym zmiany u.p.z.p. (art. 5 projektu) zaproponowano m.in. wprowadzenie obiektów służących obronie cywilnej do tzw. uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, o których mowa w art. 13b u.p.z.p. Skutkiem prawnym powyższego rozwiązania będzie konieczność uwzględnienia – przy określeniu ustaleń planu ogólnego – znajdujących się na obszarze danej gminy obiektów służących obronie cywilnej.

¹¹ Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, ze zm.

¹² Wyjątki od wspomnianej zasady opisują komentatorzy W. Modzelewski, J. Bielawny, M. Unisk (red.) w: *Ustawa z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, Komentarz*, SIP Legalis 2024.

Na marginesie niniejszych uwag należy zauważyć, że w projekcie zabrakło art. 6.

W art. 7 projektu wprowadzono upoważnienie dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji do wydania rozporządzenia w przedmiocie m.in. warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle ochronne i ich usytuowanie. Uwagi wymaga, że ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej¹³ wyróżnia jako odrębne działy *sprawy wewnętrzne* (art. 5 pkt 24) oraz *administracja publiczna* (art. 5 pkt 1). Brak natomiast działu *administracja*.

Należy odnotować, że omawiany projekt był przedmiotem analizy Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu pod kątem zgodności z prawem Unii Europejskiej¹⁴. W opinii tej wskazano, że przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa Unii Europejskiej. Omawiany projekt był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu¹⁵ – w odnośnej opinii stwierdzono, iż nie jest on projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

III. Jak problem został rozwiązany w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE?

Niniejszy projekt ustawy obejmuje szereg zagadnień związanych z tworzeniem schronów i budowli ochronnych dla ludności cywilnej. Opracowanie skupia się na analizie rozwiązań stosowanych w czterech państwach: Czechach, Estonii, Finlandii i Litwie. Analizie poddano m.in. podstawy prawne, podmioty odpowiedzialne za obronę cywilną, definicyjne pojęcia schronów, wymogi techniczne, ewidencjonowanie budowli oraz stosowane sposoby powszechnego ostrzegania.

W Czechach kwestie związane z bezpieczeństwem ludności cywilnej uregulowano przede wszystkim w ustawie nr 239/2000 o zintegrowanym systemie ratownictwa oraz wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych¹⁶. Czeski system zarządzania kryzysowego i ochrony ludności charakteryzuje rozproszenie

¹³ Dz. U. z 2022 r. poz. 2512, ze zm.

¹⁴ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Joanna Wicha)*, opinia z 26 marca 2024 r., BEOS-WPEiM-632/24.

¹⁵ *Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Joanna Wicha) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej*, opinia z 26 marca 2024 r., BEOS-WPEiM-633/24.

¹⁶ *Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*, z późn. zm., tekst ujednolicony dostępny w j. czeskim: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.

obowiązków pomiędzy różne podmioty. Ogólną rolę koordynacyjną w obszarze zapewnienia bezpieczeństwa ludności cywilnej pełni Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, a podstawowe zadania w ramach systemu wykonuje Straż Pożarna. Zadania w zakresie ochrony ludności realizują także organy województw, gmin, osoby prawne i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz sami obywatele. Osoby fizyczne zobowiązane są do udzielania pomocy osobistej lub rzeczowej, przy czym obowiązek pomocy osobistej nie ma zastosowania m.in. do osób w wieku do 18 roku życia i powyżej 62 roku życia, osób niezdolnych do wykonywania wymaganych czynności ze względu na ich stan zdrowia lub do osób z niepełnosprawnością trzeciego stopnia. Zgodnie z informacjami zawartymi w dokumencie „Koncepcja ochrony ludności do roku 2025 z perspektywą do roku 2030”¹⁷ oraz danymi Państwowej Straży Pożarnej¹⁸, w Czechach w poprzednich latach stałe schrony (*stálé úkryty*) budowano nierównomiernie na całym terytorium kraju – w wybranych miejscach o znaczeniu strategicznym lub w wybranych zakładach pracy na podstawie przeprowadzonych analiz i ustalonych kryteriów. Od lat 90-tych XX w., kiedy państwo zaprzestało finansowania budowy i utrzymania stałych schronów, ich liczba systematycznie zmniejszała się. W 1990 r. w Czechach istniały 5 172 schrony. Natomiast w 2022 r. liczba schronów wyniosła 1 665 i mogły one przyjąć 337 975 osób¹⁹. Jednakże obecnie nawet nieutrzymywane i nieremontowane schrony są w dalszym ciągu ewidencjonowane, aby w razie potrzeby, po dokonaniu niezbędnych dostosowań, mogły zostać wykorzystane jako miejsca doraźnego ukrycia, o ile pozwoli na to ich stan techniczny. Mapa rozmieszczenia schronów jest publicznie dostępna na stronach internetowych²⁰. Rozporządzenie nr 380/2002 MSW w sprawie ochrony ludności²¹ reguluje tworzenie i eksploatację obiektów ochrony ludności, szkolenie ich obsługi, informowanie ludności o zagrożeniach, dostępnych środkach ochrony oraz bezpieczeństwie obiektów. Wprowadza też jednolity system ostrzegania o sytuacjach awaryjnych i określa zasady realizacji innych zadań ochrony ludności, w tym ewakuacji, schronienia i przetrwania w sytuacjach kryzysowych. Rozporządzenie

¹⁷ *Koncepcie ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030*, s. 23-25, <https://www.hzscr.cz/soubor/koncepcie-oob-2025-2030-pdf.aspx>.

¹⁸ <https://www.hzscr.cz/clanek/ukryti-ve-stalem-ukrytu.aspx>.

¹⁹ <https://www.hzscr.cz/clanek/zpravodajstvi-2023-brezen-ochrana-obyvatelstva.aspx>.

²⁰ https://terinos.izscr.cz/client/?conf=CfDJ8JUi5ReZCvNAmD2rtfSsb0MuC94mwtbVUrh2ddd6s1DvuV0AJ4dzsWlkRVXPYhjWV2dfFXgOfUsuOF09XHX_2B2tkVVmdUR4iZe6hOCtK0S15MkVm8dQutGIGC1jDgXJ7isRDhb9QbXwkiGHa1oOv5ZLY_3D&auth=False.

²¹ *Vyhláška č. 380/2002 Sb. Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva*, <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>.

określa, jak uwzględniać ochronę ludności w planowaniu przestrzennym, zarządzaniu terytorialnym i budowlanym. Gminy, inne osoby prawne i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą mogą składać do Wojewódzkiej Komendy Straży Pożarnej wnioski o opinię w sprawie celowości utworzenia obiektów ochrony ludności. Wojewódzka Straż Pożarna w ciągu 30 dni od otrzymania wniosku opiniuje jego celowość i wydaje zalecenia dotyczące składu osobowego obsługi. Schrony stałe projektowane są jako obiekty całkowicie wpuszczone w ziemię o podwójnym zastosowaniu. Lokalizowane są w miejscach o dużej koncentracji ludności (w odległości do 500 m), w ważnych zakładach, szkołach, placówkach medycznych i innych. Istnieje wymóg, aby schrony były oddalone co najmniej 100 m od zbiorników substancji lotnych oraz gazów o działaniu toksycznym i nie znajdowały się na terenie zalewowym. Projekt schronu obejmuje wymagania dotyczące jego obsługi i konserwacji, instalacje klimatyzacyjne i tlenowe, elektryczne i pneumatyczne, magazyny paliw, zaopatrzenie w wodę pitną i użytkową oraz urządzenia sanitarne. Informacje na stronie internetowej Straży Pożarnej uzupełniają te dane, prezentując szczegółowy opis wyglądu i wyposażenia schronów, które muszą spełniać określone normy. Każdy schron powinien posiadać strefę wejściową służącą do odkażania osób wchodzących do schronu oraz główne pomieszczenia, przeznaczone dla osób tam przebywających. Minimalna powierzchnia podłogi na osobę dorosłą wynosi 0,7 m², a dla dzieci poniżej 7 roku życia, kobiet w ciąży i karmiących 1 m². Każdy schron musi mieć co najmniej jedno wejście i jedno wyjście lub wyjście ewakuacyjne. W razie zagrożenia państwa lub wojny ochronę ludności mają zapewniać także doraźne ukrycia (*improvizované úkryty*). W razie potrzeby są one tworzone poprzez adaptację istniejących pomieszczeń²². Z informacji na stronie internetowej Straży Pożarnej wynika, że miejsca doraźnego ukrycia powinny znajdować się w piwnicy lub centralnej części budynku, z grubymi ścianami i minimalną wysokością 2,3 m. Rozmiar przestrzeni powinien odpowiadać przewidywanej liczbie osób ukrywających się. Dla każdej ukrywającej się osoby potrzeba co najmniej 1-3 m² powierzchni podłogi w pomieszczeniu z wentylacją wymuszoną i 3-5 m² powierzchni podłogi w pomieszczeniu bez wentylacji. Drzwi muszą otwierać się na zewnątrz, a schron musi mieć co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne. Doraźne ukrycia rozmieszczane są w zasięgu miejsc zamieszkania ludności bez dostępu do stałych schronów. Ich

²² <https://www.hzscr.cz/clanek/ukryti-v-improvizovanem-ukrytu.aspx>.

lokalizacja musi być zgodna z planem ukrywania się. Kwestie związane z ostrzeganiem przed zagrożeniami również uregulowano w rozporządzeniu nr 380/2002 w sprawie przygotowania i realizacji zadań z zakresu ochrony ludności (§§ 6-14). System ostrzegania obejmuje centra powiadamiania, sieci telekomunikacyjne i urządzenia końcowe, np. syreny alarmowe. Centra powiadamiania wysyłają sygnały ostrzegawcze do syren, a także do telefonów komórkowych i innych urządzeń. Sygnał ostrzegawczy informuje o zagrożeniu, a po nim następuje komunikat głosowy z informacjami o sytuacji i zaleceniami. W miejscach bez syren władze gminy mogą stosować inne metody ostrzegania.

W Estonii ochrona ludności w czasie kryzysu oznacza, że zarówno państwo, jak i społeczeństwo są przygotowane do wczesnego ostrzegania i alarmowania, działań ratowniczych, ewakuacji, schronienia, pierwszej pomocy i medycyny katastrof, niesienia niezbędnej pomocy społecznej, psychospołecznej pomocy kryzysowej i innych form niezbędnej pomocy dla ludności. Podstawą ochrony ludności w czasie kryzysu jest zdolność ludzi do ochrony samych siebie do czasu nadejścia pomocy oraz do udzielania sobie wzajemnej pomocy w razie potrzeby (również w czasie wojny). Ochrona ludności opiera się na zasadach zarządzania kryzysowego. Większość zadań z zakresu ochrony ludności leży w gestii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (w tym Rady ds. Ratownictwa), Ministerstwa Spraw Społecznych oraz samorządów lokalnych.

Rada ds. Ratownictwa definiuje następujące rodzaje schronów²³:

- schrony publiczne: służą do szybkiego i krótkotrwałego schronienia ludzi w miejscach publicznych w przypadku bezpośredniego zagrożenia;
- schrony przydomowe: to pomieszczenia w budynkach mieszkalnych, przeznaczone do schronienia mieszkańców i ich bliskich, np. piwnice;
- schronienia: to pomieszczenia bez okien, np. łazienki.

W odniesieniu do liczby schronów znajdujących się na terytorium Estonii to – na dzień 31 marca 2023 r. Rada ds. Ratownictwa oznaczyła 150 publicznych schronów dla prawie 95 000 osób²⁴. W oparciu o istniejącą infrastrukturę do 2024 r. mają zostać wyznaczone kolejne schrony dla co najmniej 100 000 osób, przy czym priorytetem

²³ *Sheltering indoors*, <https://www.rescue.ee/en/instruction/civil-protection/sheltering-indoors>.

²⁴ Według danych OECD liczba ludności Estonii wynosi ok. 1,3 mln (dane z 2022 r.); <https://data.oecd.org/pop/population.htm>.

będą większe estońskie miasta. Na lata 2024-2027²⁵ zaplanowano zwiększenie możliwości ochronnych dla ludności, tak aby: 1) 15% mieszkańców Estonii mogła znaleźć miejsce w schronach; 2) 40% populacji Estonii wiedziała, gdzie i jak się schronić; 3) 15% budynków mieszkalnych, biurowych i komercyjnych było wyposażonych w materiały zawierające wytyczne dotyczące tego, jak i gdzie schronić się w budynku oraz posiadało rozwiązania dające ludziom możliwości schronienia. Rada ds. Ratownictwa wskazała, że w sytuacji niewystarczającej liczby schronów adaptacja istniejących konstrukcji budynków na schrony jest najszybszym, najbardziej opłacalnym i najskuteczniejszym rozwiązaniem zapewnienia ochrony dla ludności cywilnej. Rada opracowała także zalecenia dotyczące działań, które można wykorzystać do przystosowania piwnic budynków mieszkalnych do celów schronienia. Zalecenia te opierają się m.in. na doświadczeniu Rady w zakresie ratowania ludności spod zawalonych budynków oraz praktyce państw sąsiednich. Estońskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych planuje wprowadzenie obowiązku budowy schronów w nowych budynkach oraz wymogów dotyczących dostosowania istniejących budynków do funkcji schronienia. Planuje się, aby w nowych budynkach o powierzchni powyżej 1 200 m² obowiązkowo budowane były schrony. Istniejące już budynki o tej samej powierzchni, w miarę możliwości, będą musiały zostać dostosowane do funkcji schronienia. Obecnie nad nowymi ustawowymi uregulowaniami w tym zakresie pracuje estońskie MSW²⁶. W Estonii działa rozbudowany system ostrzegawczy przed różnymi zagrożeniami. Wykorzystuje on różne kanały komunikacji, by dotrzeć do jak największej liczby osób. Mieszkańcy mogą być informowani o zagrożeniu za pomocą mediów, stron internetowych i mediów społecznościowych urzędów, syren alarmowych rozmieszczonych w 22 największych miastach (planowane jest rozszerzenie zasięgu), wiadomości SMS (EE-alarm), powiadomienia telefoniczne, system nagłośnienia i powiadomienia „od drzwi do drzwi”. Instrukcje postępowania w przypadku zagrożenia są łatwo dostępne zarówno w internecie²⁷ jak i w aplikacji mobilnej „Ole Valmis”.

²⁵ *Elanikkonnakaitse raamdokument*; <https://valitsus.ee/sites/default/files/documents/2024-02/Elanikkonnakaitse%20raamdokument.pdf>.

²⁶ *Siseministeerium tahab kehtestada varjendite ja varjumiskohtade*, 8.03.2024.: nõuded <https://www.postimees.ee/7975578/siseministeerium-tahab-kehtestada-varjendite-ja-varjumiskohtade> nouded?_gl=1*p3jcca*_ga*NDMzODI4MzgWljE2ODczNDc0MTY.*_ga_48J0V8GDYW*MTcxMTU0Nzc3NC4yNS4xLjE3MTE1NDgxNzEuNjAuMC4w.

²⁷ *Warning system*, <https://www.rescue.ee/en/instruction/civil-protection/warning-system>.

W Finlandii problematyka działań na rzecz ochrony ludności cywilnej jest uregulowana przede wszystkim w ustawie o ratownictwie²⁸. W fińskim modelu przez obronę cywilną rozumie się działania ratownicze wykonywane przez odpowiednie podmioty (np. straż pożarną, zespoły ratownictwa medycznego) na rzecz ochrony ludności cywilnej w przypadku działań zbrojnych lub zagrożenia działaniami zbrojnymi (lub w uzasadnionych przypadkach również w czasie pokoju). Planowanie i koordynowanie działań ratowniczych odbywa się na szczeblu regionalnym i lokalnym, zaś minister spraw wewnętrznych sprawuje ogólne kierownictwo²⁹. Na stronie internetowej ministerstwa obronę cywilną określa się jako czynności podejmowane w przypadku zagrożenia działaniami zbrojnymi lub podczas działań zbrojnych. Jako przykładowe czynności z zakresu ochrony ludności cywilnej wskazano wydawanie ostrzeżeń, prowadzenie ewakuacji do schronów, walkę z pożarami i innymi zagrożeniami, wykonywanie czynności ratowniczych, świadczenie opieki zdrowotnej. Na terytorium Finlandii znajduje się ok. 50 500 schronów³⁰, w których znajduje się ok. 4,8 mln miejsc ochronnych (populacja kraju wynosi ok. 5,5 mln mieszkańców). Duża liczba schronów wynika z tego, że – jak stanowi art. 71 ustawy o ratownictwie – inwestor w trakcie realizacji budowy domu wielorodzinnego lub budynków w zabudowie grupowej jest obowiązany wybudować w budynku lub w sąsiedztwie schron o pojemności wystarczającej dla liczby osób, które będą mieszkać, pracować lub w inny sposób zajmować budynek. Wymóg ten odnosi się do budynków o powierzchni większej niż 1 200 m² (lub większej niż 1 500 m² w przypadku obiektów

²⁸ *Pelastuslaki*, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379>; *Rescue Act*, <https://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2011/en20110379.pdf>;

²⁹ *Civil defence protects the civilian population*, informacja dostępna na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych; <https://intermin.fi/en/rescue-services/preparedness/civil-defence>; *Department for Rescue Services*, informacja dostępna na stronie internetowej Departamentu Służb Ratowniczych MSW, <https://intermin.fi/en/ministry/management-and-organisation/departments-and-units>;

Finland. Civil protection, informacja dostępna na stronie internetowej Europejskiego Komitetu Regionów, <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/Finland-Civil-protection.aspx>;

ECPRD 5593 Organisation and adaptation of civil protection (security);

ECPRD 5453 Civil protection service.

³⁰ *Finland has civil defence shelters for about 4.8 million people*, informacje dostępne na stronie internetowej rządu Finlandii, <https://valtioneuvosto.fi/en/-/1410869/finland-has-civil-defence-shelters-for-about-4.8-million-people>;

Finnish authorities are prepared to protect the population, informacje dostępne na stronie internetowej służby ratowniczej, <https://pelastustoimi.fi/en/rescue-services/preparedness/civil-defence>;

Civil defence shelters would be used during military threat, informacje dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, <https://intermin.fi/en/rescue-services/preparedness/civil-defence-shelters>;

Questions and answers about civil defence, informacje dostępne na stronie internetowej służby ratowniczej, <https://pelastustoimi.fi/en/helsinki/services/civil-defence-in-helsinki/questions-and-answers-about-civil-defence>.

przemysłowych). Władze gminy mogą wnioskować do ministra spraw wewnętrznych o zniesienie tego obowiązku, jeżeli uznają, że na terenie gminy istnieje już wystarczająca liczba schronów. Poszczególne schrony są przypisane do osiedli i budynków jako miejsca ochrony ich mieszkańców. Zgodnie z art. 74 ustawy o ratownictwie schrony obrony cywilnej mają zapewniać ochronę przed skutkami użycia broni, zawaleniem się budynków, promieniowaniem jonizującym i substancjami toksycznymi. Temperatura, jakość powietrza i standardy higieniczne w schronie muszą być odpowiednie do długotrwałego przebywania ludzi. Szczegółowe wymagania dotyczące wielkości, struktury i lokalizacji schronów określa rozporządzenie rządu, natomiast szczegółowe wymagania dotyczące ich budowy i wyposażenia określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych³¹. Wymagania dla sprzętu i produktów stosowanych w konstrukcji i wyposażeniu schronów, ich oznakowania oraz informacji i instrukcji dostarczanych z nimi określa ustawa o wyposażeniu służb ratowniczych³². Informacja o lokalizacji schronu jest podana do wiadomości publicznej, przykładowo w planie zarządzania kryzysowego dla wspólnoty mieszkaniowej (ustawa o ratownictwie nakłada na wspólnoty mieszkaniowe obowiązek sporządzenia planu). Schrony oznaczone są międzynarodowym znakiem graficznym obrony cywilnej, tj. niebieskim trójkątem równobocznym na pomarańczowym tle. W przypadku wystąpienia zagrożenia wojennego syreny nadają sygnał alarmowy (ciągły, modulowany dźwięk), a obywatele są obowiązani niezwłocznie udać się do najbliższego schronu. Większość schronów jest użytkowana na co dzień jako magazyny, parkingi podziemne, obiekty sportowe itp., co ułatwia utrzymanie ich we właściwym stanie technicznym. Na właścicielu schronu (np. wspólnocie mieszkaniowej) spoczywa obowiązek utrzymania obiektu w stanie, który w ciągu 72 godzin umożliwi użycie go w celu ochrony ludności. Schrony podlegają przeglądowi technicznemu, przeciwpożarowemu itp. przeprowadzanemu przez odpowiednie służby nie rzadziej niż raz na 10 lat. W Helsinkach – oprócz schronów przypisanych do poszczególnych osiedli i budynków – istnieją także schrony publiczne wybudowane przez władze miejskie, które są przeznaczone dla osób niemieszkających na stałe w stolicy lub osób, które z innych powodów nie byłyby w stanie skorzystać z innego schronu. Łącznie w Helsinkach znajduje się ok. 5 500.

³¹ *Sisäministeriön asetukset*: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379#a28.12.2018-1353>.

³² *Laki pelastustoimen laitteista*: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070010#P4>.

schronów o pojemności ok. 900 000 miejsc ochronnych (przy populacji miasta liczącej ok. 665 000 mieszkańców).

Na Litwie system zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej charakteryzuje rozproszenie obowiązków pomiędzy różnego rodzaju podmioty (w tym m.in. rząd, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, władze samorządów terytorialnych oraz siły obrony cywilnej). Siły obrony cywilnej nie stanowią odrębnej jednostki. W ich skład wchodzi m.in. służby straży pożarnej, policji, straży granicznej, ochrony zdrowia, ochrony środowiska, zakładów odpowiedzialnych za wodociągi, energetykę, gaz oraz inne usługi komunalne itp. Zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym i obronie cywilnej ³³, na Litwie istnieje obowiązek zapewnienia w nowych budynkach użyteczności publicznej (poza budynkami przeznaczonymi dla celów religijnych), które mogą pomieścić ponad 100 osób jednocześnie, oraz w apartamentowcach mieszkalnych posiadających ponad 5 kondygnacji – specjalnego pomieszczenia spełniającego wymagania ustanowione dla schronów (art. 28 ust. 4 ustawy). Dzięki działaniom Departamentu Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa – PAGD (*Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas*) stworzono od podstaw sieć schronów, których liczba wzrosła w 2023 r. o 77% ³⁴. W myśl ustawy schron (*priedanga*) to pomieszczenie, konstrukcja inżynierska lub inny obiekt, który może zapewnić mieszkańcom warunki do krótkoterminowego uniknięcia czynników zagrażających życiu lub zdrowiu w przypadku zagrożenia powietrznego, a także chronić przed pośrednim ostrzałem i (lub) innymi kinetycznymi zagrożeniami w czasie agresji militarnej (falami uderzeniowymi wybuchów, odłamkami, gruzami lub przypadkowymi kulami z ataków lotniczych, rakietowych i artyleryjskich). Za przygotowanie schronów na Litwie odpowiadają władze samorządowe (rejonów), a proces tworzenia sieci schronów jest koordynowany i wspierany przez PAGD. Jak poinformowała w lutym 2024 r. litewska ministra spraw wewnętrznych, na Litwie działa obecnie 3 310 schronów, umożliwiających schronienie 912 000 osób (lub 31% populacji mieszkańców Litwy). Wymaganą liczbę schronów przygotowało 12 rejonów (z 60), a połowa jest bliska realizacji celów wyznaczonych przez rząd w tym zakresie. Zakłada się, że w skali całego kraju miejsc w schronach musi wystarczyć dla minimum

³³ *Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas*, 1998 m. gruodžio 15 d. Nr. VIII-971 z późn. zm., dostępna w j. litewskim: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.69957/asr>.

³⁴ Informacje na stronie litewskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych: <https://vrm.lrv.lt/lt/naujienos/abilotaitė-pokyciai-civilines-saugos-srityje-akivaizdus-ugniagesiu-aprupinimas-pasikeite-neatpazistamai/>.

50% mieszkańców³⁵. Oprócz schronów wyznaczono na Litwie także obiekty zbiorowej ochrony (*kolektyvinės apsaugos statiniai*), przeznaczone jako tymczasowe schronienie ludności przed szkodliwym wpływem środowiska oraz dla potrzeb ochrony ewakuowanej ludności w razie sytuacji nadzwyczajnych lub wojny (najczęściej są to szkoły, ośrodki kultury czy sportu). Obecnie takich obiektów jest 1 823³⁶. Mapy rozmieszczenia schronów oraz obiektów ochrony zbiorowej są publicznie dostępne, opublikowane na specjalnej stronie internetowej (LT72) prowadzonej przez PAGD i poświęconej przygotowaniu mieszkańców Litwy na sytuacje awaryjne³⁷. Strona zawiera wszelkie informacje skierowane do mieszkańców Litwy, dotyczące postępowania w razie sytuacji kryzysowych. Ponadto informacje na temat schronów i obiektów ochrony zbiorowej są także dostępne na stronach internetowych poszczególnych rejonów³⁸. Zasady dotyczące przygotowania schronów oraz wytyczne w sprawie ich oznakowania zawarto w zarządzeniu dyrektora PAGD w sprawie zatwierdzenia wytycznych dotyczących wyboru i oznakowania schronów³⁹. Wprowadzono m.in. specjalny znak graficzny, jaki musi być umieszczony nad wejściem do schronu. W zarządzeniu zawarto również zalecenia dla mieszkańców w sprawie postępowania w przypadku zagrożeń militarnych⁴⁰.

IV. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Proponowane rozwiązania będą oddziaływać w szczególności na:

- 1) inwestorów lub zarządców nowo wznoszonych garaży wielostanowiskowych zagłębionych w gruncie przynajmniej częściowo, budynków użyteczności

³⁵ Informacje na stronie litewskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, <https://vrm.lrv.lt/lt/naujienos/parengties-pareigunai-stiprins-civiline-sauga-savivaldybese/>.

³⁶ Informacje na podstawie mapy obiektów ochrony zbiorowej: <https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1uw3lqgrSLk--WH8qFJdPSH0U4r278KE&femb=1&ll=55.49326083684446%2C21.74791512053801&z=7>.

³⁷ Strona w j. angielskim: <https://lt72.lt/?lang=en>; mapy schronów i obiektów ochrony zbiorowej (w j. litewskim): <https://lt72.lt/kolektyvines-apsaugos-statiniai-priedangos-ir-rusiai/>.

³⁸ Np. na stronie internetowej Urzędu Rejonu Wileńskiego: <https://vrsta.lt/civiline-sauga-ir-mobilizacija/priedangos-vilniaus-rajone/1334/>.

³⁹ *Jsakymas dėl Priedangos parinkimo ir ženklinimo rekomendacijų patvirtinimo*, 2022 m. gegužės 30 d. Nr. 1-327, dostępne w j. litewskim: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/f069da72e04f11ecb1b39d276e924a5d?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=c541d133-67c2-482b-b8d5-264fe81a75ad>.

⁴⁰ Stanowiące uzupełnienie zarządzenia z 8.12.2010 r. (ze zm.) zawierającego zalecenia dla mieszkańców dotyczące postępowania w przypadkach wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń, w tym zagrożenia atakiem z powietrza lub innym: *Jsakymas dėl civilinės saugos rekomendacijų, kaip padėti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai išvengti ar patirti kuo mažiau žalos, patvirtinimo*, 2010 m. gruodžio 8 d. Nr. 1-341, dostępne w j. litewskim: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.388656/asr>.

publicznej realizowanych w ramach inwestycji celu publicznego, budynków biurowych usytuowanych na terenach zakładów pracy o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym lub terenach zamkniętych niezbędnych dla obronności państwa, o ile nie przewidziano w nich schronów:

- obowiązek posiadania pomieszczeń spełniających przynajmniej minimalne wymagania ukrycia dla takiej liczby osób, która wynika z założeń projektowych dla danego budynku lub zespołu budynków;
- 2) inwestorów lub zarządców nowo powstających lub rozbudowywanych podziemnych systemów transportu szynowego typu metro:
- konieczność spełniania wymagań schronu zapewniającego ochronę ludności danej dzielnicy lub osiedla;
- 3) właścicieli lub wieczystych użytkowników działek budowlanych lub terenów, na których jest przewidziana budowa obiektów budowlanych lub funkcjonalnie powiązanych zespołów obiektów, które powinny być wyposażone w schrony lub miejsca ukrycia:
- obowiązek odpowiedniego zaprojektowania zagospodarowania terenu i jego zrealizowania przed oddaniem obiektów (zespołów) do użytkowania oraz zapewnienie utrzymania tego zagospodarowania we właściwym stanie techniczno-użytkowym przez okres istnienia obiektów (zespołów) budowlanych;
- 4) inwestorów, którzy po wejściu w życie projektowanej ustawy będą zamierzali uzyskać pozwolenie na budowę, decyzję zatwierdzającą projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany – na zrealizowanie znajdujących się pod ziemią lub częściowo zagłębionych w gruncie budowli ochronnych o powierzchni do 35 m²:
- zwolnienie z wymogu uzyskania pozwolenia na budowę; będą podlegać obowiązkowi dokonania zgłoszenia budowlanego;
- 5) właścicieli lub zarządców istniejących budowli ochronnych:
- objęcie obowiązkiem uzyskania pozwolenia na rozbiórkę lub dokonania zgłoszenia rozbiórki w przypadku zamiaru dokonania takiej rozbiórki,
 - zwolnienie od podatku od nieruchomości budowli ochronnych i zajętych pod nie gruntów, jeśli są wpisane do ewidencji, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;

- 6) ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa; właściwych ministrów działających w porozumieniu z tym ministrem; ministra właściwego do spraw wewnętrznych:
- uprawnienie do określenia w drodze rozporządzenia warunków techniczno-budowlanych dla odpowiednio: budynków oraz związanych z nimi urządzeń, obiektów budowlanych innych niż budynki lub obiektów budowlanych lub ich części służących ochronie ludności uwzględniając wymagania dla budowli ochronnych oraz potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami⁴¹;
- 7) ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji:
- obowiązek ogłoszenia w drodze rozporządzenia: (i) warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle ochronne i ich usytuowanie, (ii) szczegółowych zasad lokalizowania obiektów służących obronie cywilnej w planach zagospodarowania przestrzennego, (iii) warunków technicznych utrzymania budowli ochronnych, (iv) zasad ewidencjonowania i oznakowania oraz informowania ludności o dostępności, (v) zasad organizacji i warunków przygotowania oraz sposobu funkcjonowania systemów wykrywania zagrożeń, powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz właściwości organów w tych sprawach;
- 8) wojewodów:
- doprecyzowanie zakresu zadań w sprawach zarządzania kryzysowego; ma on uwzględniać: (i) prowadzenie ewidencji budowli ochronnych na obszarze województwa, (ii) organizowanie, rozbudowę i zapewnienie gotowości do natychmiastowego użycia systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania na obszarze województwa, (iii) wydawanie zarządzeń w zakresie przygotowania budowli ochronnych dla ludności, (iv) zapewnienie gotowości eksploatacyjnej budowli ochronnych będących w zarządzie województwa, (v) bieżące utrzymanie i remonty budowli ochronnych będących w zarządzie województwa;
- 9) starostów:
- doprecyzowanie zakresu zadań w sprawach zarządzania kryzysowego; ma on uwzględniać: (i) prowadzenie ewidencji budowli ochronnych na obszarze powiatu, (ii) nadzór nad systemem alarmowym na obszarze powiatu,

⁴¹ W rozumieniu ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, Dz. U. z 2022 r. poz. 2240.

(iii) zapewnienie gotowości eksploatacyjnej budowli ochronnych będących w zarządzie powiatu, (iv) bieżące utrzymanie i remonty budowli ochronnych będących w zarządzie powiatu,

- opiniowanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie zasad lokalizowania obiektów służących obronie cywilnej, w tym budowli ochronnych dla ludności (z wyjątkiem miast na prawach powiatu);

10) wójtów, burmistrzów, prezydentów miasta:

- doprecyzowanie zakresu zadań w sprawach zarządzania kryzysowego, ma on uwzględniać: (i) prowadzenie ewidencji budowli ochronnych na obszarze gminy, (ii) zapewnienie gotowości eksploatacyjnej budowli ochronnych będących w zarządzie gminy, (iii) oznakowanie budowli ochronnych, (iv) bieżące utrzymanie i remonty budowli ochronnych będących w zarządzie gminy, (v) nadzorowanie słyszalności syren alarmowych na obszarze gminy w uzgodnieniu z właściwym miejscowo starostą, (vi) zapewnienie awaryjnych ujęć wody służących zaopatrzeniu ludności w wodę w przypadku awarii systemu wodociągowego,
- poszerzenie katalogu elementów i wytycznych, które powinny być uwzględnione w opracowywanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, m.in. o zasady lokalizacji obiektów służących obronie cywilnej, w tym budowli ochronnych dla ludności,
- poszerzenie katalogu elementów i wytycznych, które powinny być uwzględnione przy ustalaniu planu ogólnego gminy, m.in. o obiekty służące obronie cywilnej, w tym budowle ochronne znajdujące się na obszarze gminy;

11) marszałków województwa:

- uwzględnienie przy opracowywaniu planu zagospodarowania przestrzennego województwa obiektów służących ochronie cywilnej;

12) Rządowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (na szczeblu krajowym), wojewodów (na terenie województwa), starostów (na obszarze powiatu), wójtów, burmistrzów, prezydentów miasta (na obszarze gminny):

- doprecyzowanie zakresu zadań dotyczących planowania cywilnego, ma on uwzględniać odpowiednio: (i) zapewnienie spójności pomiędzy planami zarządzania kryzysowego a planami obronnymi, (ii) przygotowanie i ewidencjonowanie budowli ochronnych dla ludności cywilnej, (iii) przygotowanie syren alarmowych w ilości zapewniającej słyszalność

sygnałów powszechnego ostrzegania i alarmowania na obszarach zamieszkałych przez ludność cywilną,

- przy realizacji zadań z zakresu planowania cywilnego uwzględnienie:
 - (i) zapewnienia miejsc w ogólnodostępnych budowlach ochronnych przynajmniej dla 50% ludności cywilnej, (ii) zapewnienia zapasowych miejsc pracy oraz stanowisk kierowania dla organów administracji publicznej w budowlach ochronnych,
- poszerzenie katalogu zagadnień, które powinny być zawarte w planach zarządzania kryzysowego o procedury określające postępowanie w sytuacjach zagrożenia militarnego oraz poszerzenie katalogu załączników.

V. Informacje o zakresie, czasie trwania i wynikach konsultacji

Jak wynika z uzasadnienia projektu, „projekt nie został poddany konsultacjom społecznym, ale został skonsultowany z przedstawicielami środowiska zajmującego się problematyką obrony cywilnej oraz ochrony ludności”⁴².

VI. Wpływ na sektor finansów publicznych

Projekt może wywoływać negatywne skutki finansowe dla budżetu państwa, a przede wszystkim dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

W założeniu projektodawcy, „zaproponowane zmiany w przepisach nie spowodują nadmiernego obciążenia finansowego dla jednostek samorządu terytorialnego”⁴³. Projektodawca uzasadnia to tym, że organy te „już wcześniej posiadały w zakresie swoich obowiązków ochronę i pomoc osobom poszkodowanym w wyniku klęsk, kryzysów i potencjalnych działań wojennych oraz odpowiadające tym zadaniom budżety w obszarze obrony cywilnej, obronności oraz zarządzania kryzysowego”⁴⁴. Projektowane przepisy jednak doprecyzowują m.in., jakie zadania powinny mieścić się w pojęciu zapewnienia ochrony ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej w trakcie projektowania i budowania obiektu budowlanego, co może w praktyce powodować faktyczne rozszerzenie zakresu działań, które będą zobowiązane podjąć te organy. Trudno jest przewidzieć, czy możliwe będzie wygospodarowanie oszczędności w dotychczasowych wydatkach, które w przyszłości

⁴² Uzasadnienie do projektu ustawy, s. 4.

⁴³ Uzasadnienie do projektu ustawy, s. 3.

⁴⁴ Ibidem.

mogą też rosnać. Dlatego nie można zagwarantować, że realizacja dodatkowych obowiązków nakładanych na określone organy może nastąpić w ramach dotychczas posiadanych środków przez poszczególnych dysponentów budżetowych i nie będzie podstawą do ich istotnego zwiększania zarówno w roku wejścia w życie ustawy, jak też w latach kolejnych. Przykładowo bieżące utrzymanie i remonty budowli ochronnych zwłaszcza będących w zarządzie małych gminy, może być istotnym obciążeniem dla ich budżetów. Warto wspomnieć, że w Informacji z kontroli „Zapewnienie obywatelom miejsc schronienia w budowlach ochronnych na wypadek wystąpienia zagrożenia”⁴⁵, NIK stwierdziła, że „jedną z głównych przyczyn niewystarczającej liczby budowli ochronnych oraz ich niezadawalającego stanu technicznego były niskie, w stosunku do potrzeb, wydatki na utrzymanie, konserwację oraz budowę budowli ochronnych”⁴⁶. Można wnioskować, że dotychczas w budżetach wielu jednostek nie były przewidziane odpowiednie kwoty na realizację tych zadań i wydatki te powinny wzrosnąć. Na chwilę obecną trudne byłoby wyliczenie takich kwot. Koszty te mogą być różne w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego, różny może być bowiem m.in. „stan wyjściowy” posiadanych zasobów służących ochronie cywilnej. W uzasadnieniu do projektu ustawy⁴⁷ projektodawcy przywołują jedynie analizę dotyczącą kosztów przystosowania nowo wybudowanych budynków do funkcji ochronnej dla ludności cywilnej. Wskazuje się, że zwiększy to koszty ich budowy o 1,5%. Trzeba jednak przypomnieć, że na koszty te wpływ będą miały m.in. szczegółowe warunki techniczno-budowlanych dla obiektów budowlanych lub ich części służących ochronie ludności, uwzględniające wymagania dla budowli ochronnych, które zostaną dopiero określone w rozporządzeniu właściwego ministra.

Projektodawca zauważa, że „proponowane zmiany stwarzają możliwość i podstawę prawną dla właściwych Ministerstw do tworzenia programów wsparcia dla samorządów w realizacji zadań z zakresu ochrony życia i zdrowia ludności cywilnej”⁴⁸. Niewątpliwie takie programy będą potrzebne, a ich wdrażanie może wiązać się z dodatkowymi wydatkami z budżetu państwa. Również inwestycje publiczne, które w przyszłości będą realizowane i które będą musiały spełniać dodatkowe wymagania

⁴⁵ Informacja o wynikach kontroli „Zapewnienie obywatelom miejsc schronienia w budowlach ochronnych na wypadek wystąpienia zagrożenia”, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa, 19 lutego 2024 r., dokument dostępny na: <https://www.nik.gov.pl/plik/id,28928,vp,31760.pdf>.

⁴⁶ Ibidem, s. 18.

⁴⁷ Ibidem.

⁴⁸ Ibidem, s. 4.

związane z zapewnieniem schronów lub miejsc ukrycia, będą wiązać się z dodatkowymi kosztami.

VII. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Projekt ustawy nie powinien mieć istotnego bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. W szczególności projekt ustawy nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej. Projektowane regulacje nie będą też miały bezpośredniego istotnego wpływu na rozwój regionalny. Jednak projekt ustawy może sprzyjać zwiększeniu zaangażowania przedsiębiorców lokalnych w działania organizacyjno-planistyczne w zakresie budowania zasobów ochrony ludności niezbędnych do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w czasie pokoju, stanie klęski żywiołowej, stanie wojennym i wojny.

Natomiast w stosunku do przedsiębiorców – inwestorów (deweloperów) planujących w przyszłości realizację komercyjnych przedsięwzięć podlegających obowiązkowi zapewnienia schronów lub pomieszczeń spełniających przynajmniej minimalne wymagania ukrycia dla określonych liczby osób, projektowane regulacje mogą spowodować dodatkowe koszty inwestycyjne. Powyższe może spowodować wzrost kosztów np. mieszkań, ponieważ komercyjni inwestorzy (deweloperzy) mogą chcieć przenosić te koszty na nabywców mieszkań i miejsc postojowych w budynkach wielorodzinnych.

Zwłaszcza w długoterminowej perspektywie projekt może przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa rodzin, obywateli i gospodarstw domowych, w tym osób niepełnosprawnych m.in. poprzez: (i) zwiększenie poziomu odporności administracji na kryzysy wynikające nie tylko z działań zbrojnych (wojennych), ale ze zmian klimatu, katastrof naturalnych i przemysłowych, (ii) stworzenie optymalnie funkcjonujących rozwiązań związanych z realizacją zadań ochrony ludności, w tym obrony cywilnej; (iii) zwiększenie szybkości reagowania na zagrożenia; (iv) udoskonalenie istniejącego systemu informowania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach; (v) budowy zasobów ochrony ludności; (vi) zwiększenie świadomości zagrożeń.

Raczej w nielicznych przypadkach, planowane przepisy mogą zachęcić indywidualne (prywatne) osoby do realizacji budowli ochronnych. Zwolnienie z wymogu uzyskania odpowiedniego pozwolenia oraz z podatku od nieruchomości

może nie być wystarczającym motywatorem do podejmowania masowo decyzji o przeprowadzeniu takich procesów inwestycyjnych przez indywidualne (prywatne) osoby, zwłaszcza w kontekście kosztów takich inwestycji i zamożności ogółu społeczeństwa polskiego.

VIII. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Z projektu wynika obowiązek inwestorów lub zarządców nowo wznoszonych garaży wielostanowiskowych zagłębionych w gruncie przynajmniej częściowo, budynków użyteczności publicznej realizowanych w ramach inwestycji celu publicznego, budynków biurowych usytuowanych na terenach zakładów pracy o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym lub terenach zamkniętych niezbędnych dla obronności państwa, o ile nie przewidziano w nich schronów, w postaci posiadania pomieszczeń spełniających przynajmniej minimalne wymagania ukrycia dla takiej liczby osób, która wynika z założeń projektowych dla danego budynku lub zespołu budynków.

Dodatkowo, inwestorzy lub zarządy nowo powstających lub rozbudowywanych podziemnych systemów transportu szynowego typu metro zostaną zobowiązani do zapewnienia, aby systemy transportu szynowego powyższego rodzaju spełniały wymagania schronu zapewniającego ochronę ludności danej dzielnicy lub osiedla.

Na właścicielach lub wieczystych użytkownikach działek budowlanych lub terenów, na których jest przewidziana budowa obiektów budowlanych lub funkcjonalnie powiązanych zespołów obiektów, które powinny być wyposażone w schrony lub miejsca ukrycia będzie spoczywał obowiązek odpowiedniego zaprojektowania zagospodarowania terenu i jego zrealizowania przed oddaniem obiektów (zespołów) do użytkowania oraz zapewnienie utrzymania tego zagospodarowania we właściwym stanie techniczno-użytkowym przez okres istnienia obiektów (zespołów) budowlanych.

Z kolei inwestorzy, którzy po wejściu w życie projektowanej ustawy będą zamierzali uzyskać pozwolenie na budowę, decyzję zatwierdzającą projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany na zrealizowanie znajdujących się pod ziemią lub częściowo zagłębionych w gruncie budowli ochronnych o powierzchni do 35 m² zostaną zwolnieni z wymogu uzyskania

pozwolenia na budowę i będą podlegać jedynie obowiązkowi dokonania zgłoszenia budowlanego.

Właściciele lub zarządcy istniejących budowli ochronnych będą zobowiązani do uzyskania pozwolenia na rozbiórkę lub dokonania zgłoszenia rozbiórki w przypadku zamiaru dokonania takiej rozbiórki. Jednocześnie, zostaną oni zwolnieni od podatku od nieruchomości w zakresie budowli ochronnych i zajętych pod nie gruntów, jeśli nieruchomości te będą wpisane do ewidencji, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Projekt nakłada także na ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji obowiązek wydania rozporządzenia w zakresie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle ochronne i ich usytuowanie, szczegółowych zasad lokalizowania obiektów służących obronie cywilnej w planach zagospodarowania przestrzennego, warunków technicznych utrzymania budowli ochronnych, zasad ewidencjonowania i oznakowania oraz informowania ludności o ich dostępności, a także zasad organizacji i warunki przygotowania oraz sposób funkcjonowania systemów wykrywania zagrożeń, powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz właściwości organów w tych sprawach .

Projekt rozszerza także zakres zadań z zakresu zarządzania kryzysowego ciążących na wojewodach o zadania dotyczące prowadzenia ewidencji budowli ochronnych na obszarze województwa, organizowanie, rozbudowę i zapewnienie gotowości do natychmiastowego użycia systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania na obszarze województwa, wydawanie zarządzeń w zakresie przygotowania budowli ochronnych dla ludności, zapewnienie gotowości eksploatacyjnej budowli ochronnych będących w zarządzie województwa oraz bieżące utrzymanie i remonty budowli ochronnych będących w zarządzie województwa.

W świetle przepisów projektu także zakres zadań z zakresu zarządzania kryzysowego ciążący na starostach rozszerzony zostanie o: prowadzenie ewidencji budowli ochronnych na obszarze powiatu, nadzór nad systemem alarmowym na obszarze powiatu, zapewnienie gotowości eksploatacyjnej oraz bieżące utrzymanie i remonty budowli ochronnych będących w zarządzie powiatu. Dodatkowo, do starostów należało będzie opiniowanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie zasad lokalizowania obiektów służących obronie cywilnej, w tym budowli ochronnych dla ludności (z wyjątkiem miast na prawach powiatu).

Również zakres zadań z zakresu zarządzania kryzysowego ciążyący na wójtach, burmistrzach, prezydentach miasta zostanie rozszerzony o prowadzenie ewidencji budowli ochronnych na obszarze gminy, zapewnienie gotowości eksploatacyjnej budowli ochronnych będących w zarządzie gminy, oznakowanie budowli ochronnych, bieżące utrzymanie i remonty budowli ochronnych będących w zarządzie gminy, nadzorowanie słyszalności syren alarmowych na obszarze gminy w uzgodnieniu z właściwym miejscowo starostą, a także zapewnienie awaryjnych ujęć wody służących zaopatrzeniu ludności w wodę w przypadku awarii systemu wodociągowego.

Zmiana nastąpi także w zakresie ciążyących na organach wykonawczych gmin obowiązków regulacyjnych związanych z uchwalaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (ustalanie zasad lokalizacji obiektów służących obronie cywilnej) oraz planu ogólnego gminy (uwzględnienie budowli ochronnych na terenie gminy). Podobnie, przy sporządzaniu projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa marszałek województwa będzie zobowiązany do uwzględnienia obiektów służących obronie cywilnej.

IX. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa będzie miała niewielki wpływ na zwiększenie zatrudnienia w organach administracji rządowej, a także w jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność związaną z ochroną ludności w związku ze skonkretyzowaniem (poszerzeniem) obowiązków z zakresu obrony cywilnej. Projekt może mieć wpływ na zaangażowanie przedsiębiorców (w tym mikro, małych i średnich) w działania na rzecz ochrony ludności, w szczególności w gminach wiejskich.

X. Wpływ na pozostałe obszary

Projekt ustawy wpłynie pozytywnie na skonkretyzowanie podstaw prawnych do realizacji zadań obrony cywilnej, w tym ukierunkowanych na rozwój budownictwa ochronnego. Projekt zmierza bowiem do doprecyzowania, jakie działania powinny mieścić się w pojęciu zapewnienia ochrony ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej w trakcie projektowania i budowania obiektu budowlanego. W ten sposób planowane regulacje mogą przyczynić się do jasnego określenia jednostek odpowiedzialnych za poszczególne zadania systemu obrony cywilnej w Polsce, co

w konsekwencji będzie pozytywnie oddziaływać na efektywność działania organów administracji publicznej w zakresie planowania cywilnego i zarządzania kryzysowego.

Chociaż projekt ustawy może przyczynić się do wzrostu liczby pomieszczeń przeznaczonych do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed skutkami działań zbrojnych, ekstremalnych zjawisk pogodowych, katastrof ekologicznych, przemysłowych lub innych zagrożeń, taki skutek będzie mógł mieć miejsce raczej w perspektywie długoterminowej. Podkreślić bowiem trzeba, że tego rodzaju inwestycje wymagają czasu na zmaterializowanie się w postaci konkretnych projektów, a ich efekty mogą być widoczne dopiero w perspektywie długookresowej. Co więcej, realizacja tego rodzaju inwestycji wymaga nakładów finansowych. Tymczasem projekt ustawy nie przewiduje dodatkowych instrumentów wsparcia finansowego, które miałyby pomóc w realizacji tego rodzaju przedsięwzięć (np. programy wsparcia dla samorządów będą mogły być dopiero tworzone).

Projekt odpowiada na część zarzutów sformułowanych przez NIK. Są to m.in.: (i) niezapewnienie odpowiedniej podstawy prawnej do realizacji zadań dotyczących budowli ochronnych, (ii) nieuwzględnianie wymagań obrony cywilnej, przewidzianych ustawą – Prawo budowlane⁴⁹, (iii) pomijanie problematyki budowli ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, (iv) brak wiarygodnej ewidencji budowli ochronnych⁵⁰. Projekt ustawy nie stanowi jednak kompleksowego rozwiązania w Polsce problemu braku efektywnego funkcjonowania systemu obrony cywilnej⁵¹. Może on jednak przyspieszyć zwłaszcza opracowanie odpowiednich planów, programów i procedur mających zastosowania w sytuacjach nadzwyczajnych i w ten sposób przyczynić się do stworzenia właściwych warunków do rozwoju w przyszłości budownictwa ochronnego i zapewnienia mieszkańcom odpowiedniej liczby bezpiecznych miejsc schronienia w budowlach ochronnych w razie wystąpienia zagrożenia. W szczególności proponowane regulacje mogą przygotować „odpowiedni grunt” pod wdrażanie obecnie przygotowywanej na szczeblu rządowym ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej ma stanowić kompleksowe uregulowanie problematyki obrony cywilnej.

⁴⁹ Dz. U z 2023 r. poz. 682, ze zm.

⁵⁰ Ibidem, s. 12-15.

⁵¹ Problem ten miał być rozwiązany m.in. poprzez przedłożony w 2022 r. podczas IX kadencji Sejmu projekt ustawy o ochronie ludności oraz o stanie klęski żywiołowej (UD 432), proces legislacyjny nie zakończył się jednak przyjęciem odpowiednich regulacji. Projekt dostępny na <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12363754/katalog/12909380>.

XI. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia (art. 9 projektu).

XII. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projektodawcy nie wskazują sposobu ani terminu ewaluacji.

Autorzy:

Beata Bińkowska (pkt I, II, V, VIII, XI, XII)

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

dr Kamila Sobieraj (pkt IV, VI, VII, IX, X)

specjalista ds. systemu gospodarczego

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Natalia Firlej, Łukasz Żołądek (pkt III)

specjaliści w Wydziale Oceny Skutków Regulacji

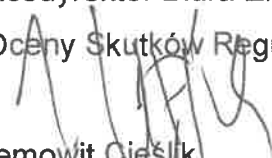
w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak

SĄD NAJWYŻSZY

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, 26 marca 2024 r.

BSA II.022.14.2024

SEKRETARIAZ SZEFA KRS
DS. 1120. 104. 2. 2024
Data wpływu 20.03.2024

Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 20 marca 2024 r., znak SPS-WP.020.91.5.2024, mając na uwadze treść art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 1093), w świetle którego Sąd Najwyższy może opiniować projekty tylko takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego, uprzejmie informuję, że **poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw** nie podlega opiniowaniu.

Z poważaniem,

dr hab. Małgorzata Manowska
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. iz. SPS-WP.020.91.5.2024
Data przyjęcia 03.04.2024 r.

Minister do spraw Społeczeństwa Obywatelskiego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Przewodnicząca Komitetu do spraw Pożytku Publicznego
Agnieszka Buczyńska

DOB.WPL.0640.4.2024
Warszawa, 28 marca 2024 r.

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu,
Kancelaria Sejmu
Wiejska 4/6/8 /
00-902 Warszawa

SEKRETARIAZ SZEFY KRS

L.dz. 35.1804.64.2024

Data wpływu 2.04.2024

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 20 marca br. nr SPS-WP.020.91.5.2024,
kierujące do zaopiniowania poselski *projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo
budowlane oraz niektórych innych ustaw* (Koalicyjny Klub Parlamentarny
Lewicy), działając na podstawie art. 34b ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 kwietnia
2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r.
poz. 571) informuję, że nie zgłaszam uwag do ww. projektu ustawy.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Buczyńska
/dokument podpisany elektronicznie/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.91.5.2024

Data wpływu 03.04.2024

02.04.2024 14:19

Pan
Dariusz Salomończyk
Z-ca Szefa Kancelarii Sejmu

SEKRETARIAZ CY SZEFKA KS
L.dz. DS. 1804 62.2024
Data wpływu 02.04.2024

Szanowny Panie Ministrze,
w odpowiedzi na pismo z dnia 20 marca br., znak S.H.020.88.24 w sprawie
przedłożenia opinii do poselskiego projektu ustawy - **Prawo budowlane oraz
niektórych innych ustaw (KP Lewica)**, Związek Województw RP w załączeniu
przesyła uwagi otrzymane z Urzędów Marszałkowskich Województw: lubelskiego,
zachodniopomorskiego i mazowieckiego.

Z poważaniem,
Lidia Sztramska
Koordynator Komisji i
Organów Opiniotawczo-Doradczych

.....
Związek Województw RP
ul. Świętojerska 5/7
00-236 Warszawa
Phone +48(22) 831 14 41
Mobile +48 511 271 869
www.polskieregiony.pl

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SP5-WP.020.91.10.2024
Data wpływu 03.04.2024

Informacja o projekcie:

Tytuł	poselski projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw
Projekt z dnia	14 marca 2024 r.

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP
Organizacja samorządowa	Związek Województw RP

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi
1.	Art. 3 pkt 1b)	Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym odnosi się do zagrożeń niemilitarnych. Proponowane przez wnioskodawcę ustawowe zdefiniowanie pojęcia „zagrożenie militarne” jako „zagrożenie wynikające z realizacji działań zbrojnych na danym obszarze” jest niekompatybilne z przyjętą w planowaniu obronnym definicją tego pojęcia. Wprowadzenie proponowanej definicji do systemu prawnego może wywołać chaos pojęciowy.	Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego, który został opracował przez zespół pracowników ze Sztabu Generalnego WP, Żandarmerii Wojskowej, Centrum Szkolenia Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia, Akademii Marynarki Wojennej i Akademii Obrony Narodowej, pod kierownictwem płka dra hab. inż. Bogdana Zdrodowskiego pod pojęciem „zagrożenie militarne” interpretuje jako „użycie lub groźba użycia siły militarnej przez podmioty prawa międzynarodowego (państwa). Jednak przykłady zamachów terrorystycznych w USA i innych państwach dowodzą, że takie zagrożenie dla funkcjonowania państwa może stwarzać także organizacja nie będąca podmiotem prawa międzynarodowego. W tym kontekście najtrafniej pojęcie zagrożeń militarnych państwa definiuje lapidarne stwierdzenie, że jest to po prostu jego słabość militarna i jego nieprzygotowanie do obrony. Autorzy analizujący zagrożenia militarne państwa wymieniają wiele form bezpośredniego i pośredniego użycia sił zbrojnych jako narzędzia osiągania celów polityki. Może to być np.:

			demonstracja siły, dywersje militarne, blokada militarna, szantaż militarny, prowokacja militarna, incydent graniczny, ograniczone użycie środków przemocy zbrojnej, zbrojne starcie graniczne, napaść zbrojna grup nieformalnych, konflikt lokalny, konflikt między państwami.”
2.	Art. 3 pkt 2b)	Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym odnosi się do zagrożeń niemilitarnych. Powinno się pominąć rozszerzenie art. 4 ust. 1 o proponowany punkt 7 w brzmieniu „zapewnienie spójności między planami zarządzania kryzysowego a planami obronnymi”.	Proponowanie uzupełnienia art. 4 ust. 1 o pkt 7 jest powieleniem obowiązującego art. 4 ust. 1 pkt 6, który brzmi „zapewnienie spójności między planami zarządzania kryzysowego a innymi planami sporządzanymi w tym zakresie przez właściwe organy administracji publicznej, których obowiązek wykonania wynika z odrębnych przepisów.”
3.	Art. 3 pkt 5 i 6	Należy wykreślić z projektu ustawy uzupełnienie art. 14 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym o punkty 12 i 13.	Artykuł 14 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym wskazuje na zadania wojewody. Wprowadzenie do systemu prawnego treści zawartej w proponowanych punktach 12 i 13 byłoby jawnym naruszeniem niezależności samorządu województwa. Należy stwierdzić, iż właściwym byłoby ograniczyć uzupełnienia art. 14 ust. 2 na proponowanym punkcie 11, w którym wojewodowie otrzymują delegację prawną do wydawania zarządzeń w zakresie przygotowania budowli ochronnych dla ludności. Poprzez własne zarządzenia wojewodowie mogą wydawać polecenia i wyznaczać zadania dla zarządców budowli ochronnych w tym dla organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego.

Informacja o projekcie:

Tytuł	poselski projekt ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw
Projekt z dnia	20 marca 2024 r

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego za pośrednictwem Biura Związku Województw RP
Organizacja samorządowa	Związek Województw RP

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi
1.	Art. 1 pkt. 1	W projekcie wskazane jest, że dodaje się punkt 5b który zawiera definicję budowli ochronnej. Wskazana definicja <u>jest rozbieżna</u> z tą wynikającą z projektu Rozporządzenia MSWiA w sprawie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnych (z dnia 21.02.2024 r.). W projekcie o zmianie ustawy – Prawo budowlane (...) brzmi: (...) budowli ochronnej – należy przez to rozumieć obiekt budowlany lub jego część przeznaczony do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed skutkami <u>wynikającymi z działań zbrojnych i zdarzeń terrorystycznych, katastrof ekologicznych, przemysłowych i ekstremalnych zjawisk pogodowych. Budowle ochronne dzielimy na: (...).</u> W projekcie Rozporządzenia MSWiA w sprawie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnych (z dnia 21.02.2024 r.) brzmi (§ 2 pkt 1): (...) budowli ochronnej – należy przez to rozumieć obiekt budowlany lub jego część przeznaczony do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed skutkami <u>zawrożeń określonych odpowiednio do przeznaczenia obiektu budowlanego.</u> W projektowanym akcie wykonawczym należałoby przywołać jedynie definicje zawarte w ustawie lub powtórzyć je w obu aktach w identycznym brzmieniu.	Rozbieżna definicja zawarta w ustawie i akcie wykonawczym.
2.	Art. 1 ust. 1	Sposób zapisu informacji w 5b) że budowle ochronne dzielimy na: 5c) <u>schronie (...)</u> 5d) <u>ukryciu (...)</u> nie jest poprawny językowo.	Z samej definicji schronu i ukrycia wynika że są to rodzaje budowli ochronnych. Zapis, bez wyróżniania że budowle ochronne

		Powinno być <u>bez zwrotu</u> w pkt 5b) .Budowle ochronne dzielimy na:	<u>dzielimy na (...)</u> , zastosowano również w projekcie Rozporządzenia MSWiA w sprawie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnych (z dnia 21.02.2024 r.).
3.	Art. 1 pkt. 1	<u>Rozbieżna definicja budowli ochronnej o rodzaju schron</u> zawarta w projekcie Rozporządzenia MSWiA w sprawie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnych (z dnia 21.02.2024 r.) i w projekcie o zmianie ustawy – Prawo budowlane (...). W projektowanym akcie wykonawczym należałoby przywołać jedynie definicje zawarte w ustawie lub powtórzyć je w obu aktach w identycznym brzmieniu.	Rozbieżna definicja zawarta w ustawie i akcie wykonawczym.
4.	Art. 1 pkt. 1 i 3a	<u>Rozbieżna nazwa obiektu ukrycie</u> zawarta w projekcie Rozporządzenia MSWiA w sprawie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnych (z dnia 21.02.2024 r.) i w projekcie o zmianie ustawy – Prawo budowlane (...). W projektowanym akcie wykonawczym jego nazwa brzmi <u>ukrycie doraźne</u> . W projektowanym akcie wykonawczym należałoby przywołać jedynie definicje zawarte w ustawie lub powtórzyć je w obu aktach w identycznym brzmieniu i o identycznym nazewnictwie.	Rozbieżne nazewnictwo obiektu ukrycie w projektowanej zmianie ustawy i projektowanym akcie wykonawczym.
5.	Art. 1 pkt. 3b	<u>Rozbieżna definicja podziemnego systemu transportu szynowego</u> zawarta w projekcie Rozporządzenia MSWiA w sprawie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnych (z dnia 21.02.2024 r.) i w projekcie o zmianie ustawy – Prawo budowlane (...). W projektowanym akcie wykonawczym <u>w przypadku transportu szynowego mowa jest także o tramwaju podziemnym i kolei podziemnej</u> . W projektowanym akcie wykonawczym należałoby przywołać jedynie definicje zawarte w ustawie lub powtórzyć je w obu aktach w identycznym brzmieniu i o identycznym nazewnictwie.	Rozbieżna definicja zawarta w ustawie i akcie wykonawczym.
6.	Art. 1 pkt. 7	W projekcie zmieniono odwołanie do art. 5 ustawy na brzmienie art. 5 ust. 1-2c (wcześniej było art. 5 ust. 1 2b). Taki zapis sprawia, że nie dotyczy on podziemnych systemów transportu szynowego. Powinno być: „Właściwi ministrowie, określając warunki techniczne, o których mowa w ust.1, uwzględniają wymagania, <u>o których mowa w art. 5 ust. 1-2d</u> , oraz potrzeby (...)”.	Projektowane przepisy wykonawcze odnośnie budowli ochronnych zawierają rozdział, w którym zawarte są wytyczne odnośnie wymagań technicznych w zakresie przystosowania podziemnych systemów transportu szynowego do funkcji budowli ochronnej, w związku z powyższym w art. 7 ust. 4 powinno znaleźć się odpowiednie

			odwołanie również do tego rodzaju obiektów.
7.	Art. 3 pkt 3b	Zapis „Zapewnienie miejsc w ogólnodostępnych budowlach ochronnych przynajmniej dla 50% ludności cywilnej” jest nieadekwatny do potrzeb. Zapis powinien brzmieć: „Zapewnienie miejsc w ogólnodostępnych budowlach ochronnych <u>przynajmniej dla 85% ludności cywilnej</u> ”.	Obecnie w Polsce wskaźnik miejsc w budowlach ochronnych w stosunku do liczby mieszkańców wynosi 3% (jest jednym z najniższych w Europie). Samych kobiet, wg statystyk jest około 50%, a schronienia należałoby zapewnić co najmniej kobietom, dzieciom i osobom w starszym wieku czy z niepełnosprawnościami dlatego wskaźnik ten stanowczo musi być wyższy niż 50%. Optymalny wskaźnik powinien wynosić co najmniej 85% (tak jest np. w Szwecji).
	Art. 5 pkt 2 podpkt 1	Obecnie jest zapis „50% ogółu ludności” a powinno być „ <u>85%</u> ogółu ludności”.	
	Art. 5 pkt 4 lit. g	Obecnie jest zapis „ dla 50% mieszkańców lub użytkowników danego obszaru” a powinno być „dla <u>85%</u> mieszkańców lub użytkowników danego obszaru”.	

Informacja o projekcie:

Tytuł	Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw
Projekt z dnia	14 marca 2024 r.

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	
Organizacja samorządowa	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi
1	Art. 2 pkt. 2, lit. b	Proponuje się w lit. b, po wyrazach „ 12 sierpnia 1949 r.” dodać wyrazy „wraz z Protokołami Dodatkowymi do tej konwencji” i przyjąć brzmienie: „b) po pkt 10 dodaje się pkt 11 w brzmieniu: „11) ochrona życia i zdrowia ludności cywilnej w przypadku działań wojennych i pomoc ofiarom tych działań zgodnie postanowieniami Konwencji Genewskiej z 12 sierpnia 1949 r. wraz z Protokołami Dodatkowymi do tej konwencji poprzez:”.	W celu ujednolicenia przepisów zmienianych ustaw dotyczących ochrony ludności zgodnie z przywołanymi postanowieniami oraz protokołami, proponuje się wprowadzić przedmiotową zmianę analogicznie jak w art. 1, pkt 2 .
2	Art. 3 pkt 3	Proponuje się wyjaśnić, pojęcie ogólnodostępnej budowli ochronnej. Ponadto należałoby określić, w jakiego typu budowlach ochronnych należy zapewnić zapasowe miejsca pracy oraz stanowisk kierowania dla organów administracji publicznych – prywatny schron również musi spełniać takie wymagania, czy wyłącznie budowle typu obiekty użyteczności publicznej, zakłady pracy itp.	Proponuje się doprecyzowanie definicji budowli ochronnej z projektu ustawy o zmianie Prawa budowlanego, ponieważ nie precyzuje ona, które z budowli mają charakter ogólnodostępny.
3	Art. 5 pkt 2	Proponuje się doprecyzować brzmienie w ten sposób aby jasno określić czy obszar objęty planowaniem przestrzennym może oznaczać jednocześnie obszar gminy bądź teren działki. Brak wyjaśnienia, jaka liczba ma być podstawą obliczenia 50% ogółu ludności – czy mieszkańcy budynku w ramach jednej działki czy licząc w skali gminy.	Proponuje się doprecyzowanie obszaru objętego planowaniem przestrzennym, co umożliwi konkretne określenie wartości dot. miejsc w budowlach ochronnych ogólnodostępnych.
4	Art. 5 pkt 4, lit. c	Proponuje się zmianę brzmienia lit. c w zakresie art. 13f „c) w ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) ustalenie zasad zapewnienia dostępu do przedszkola, żłobka, ambulatorium podstawowej opieki zdrowotnej, budowli ochronnych dla ludności cywilnej (wraz z wyszczególnieniem ich typu), biblioteki, domu kultury, domu pomocy społecznej, urządzonego terenu sportu, przystanku publicznego transportu zbiorowego, placówki pocztowej, apteki oraz posterunku policji lub posterunku jednostki ochrony przeciwpożarowej;”	Proponuje się doprecyzowanie przepisu. W obecnym brzmieniu nie jest jasne czy sformułowanie „w tym wraz z wyszczególnieniem ich typu” dotyczy budowli ochronnych dla ludności cywilnej czy również przedszkola, żłobka i ambulatorium podstawowej opieki zdrowotnej wymienionych wcześniej.

5	Art. 5 pkt 8	Proponuje się skreślić pkt 8 w dodanym przepisie w art. 5 w przedmiotowym projekcie.	Przy założeniu, że „objektami służącymi obronie cywilnej” są schrony i ukrycia to z punktu widzenia bezpieczeństwa kraju wskazywanie takich obiektów na mapie, bądź umieszczenie zestawienia takich obiektów w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wydaje się niewłaściwe na poziomie regionu. Nadmierna jawność informacji w zakresie lokalizacji schronów i ukryć wydaje się być niewskazana. Wiedza ta powinna być dostępna lokalnie, w tym dla jednostek obrony cywilnej, odpowiednich służb. Szczególnie wrażliwie informacje dotyczą budowli ochronnych usytuowanych w obiektach infrastruktury krytycznej.
Propozycja poprawek redakcyjnych			
6	Art. 1 pkt 1	Proponuje się zmianę brzmienia art. 3 pkt 5b: „5b) Budowli ochronnej – należy przez to rozumieć obiekt budowlany lub jego część przeznaczony do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed skutkami wynikającymi z działań zbrojnych i zdarzeń terrorystycznych, katastrof ekologicznych, przemysłowych i ekstremalnych zjawisk pogodowych. Budowle ochronne dzielimy na: 5c) schronie schron – (...) 5d) ukryciu ukrycie – (...)”	Pojęcia zawarte w pkt 5c i 5d zgodnie z przytoczonym przepisem stanowią rodzaje budowli ochronnych z pkt 5b.
7	Art. 1 pkt 2	Proponuje się przyjąć brzmienie: „6) ochronę ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej w rozumieniu Konwencji Genewskiej z dnia 12 sierpnia 1949 r. wraz z Protokołami Dodatkowymi do tej konwencji. W szczególności ochronę życia i zdrowia ludności cywilnej przed skutkami działań zbrojnych.”	Doprecyzowanie stosowane w aktach prawnych, niepoprawna odmiana w odniesieniu do treści art. 5 ust. 1
8	Art. 1 pkt 5	Proponuje się zmianę brzmienia art. 7 ust. 2 pkt 2: „2) właściwi ministrowie, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, dla obiektów budowlanych niewymienionych w pkt 1 i 3;”	Art. 7 ust. 2 pkt 2 w obecnym brzmieniu wyklucza możliwość dodania pkt 3.
9	Art. 1 pkt 6	Proponuje się zmianę brzmienia art. 7 ust. 3 pkt 2: „2) właściwi ministrowie, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa – dla innych obiektów budowlanych, niewymienionych w pkt 1 i 3;”	Art. 7 ust. 3 pkt 2 w obecnym brzmieniu wyklucza możliwość dodania pkt 3.

10	Art. 1, pkt 7	„(...) o których mowa w art. 5 ust. 1 – 2d (...)”	Proponuje się dostosować do wprowadzonej w projekcie zmiany ustawy Prawa budowlanego w art. 5 ust. 2d, który w art. 7 ust. 4 także powinien zostać wzięty pod uwagę.
11	Art. 1 pkt 8	Proponuje się w art. 1 pkt 8 rozważenie zmiany poprzez dodanie numeru ustępu w zakresie zmiany art. 29 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.	Mając na uwadze, że w art. 29 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane występują ustępy 1 i 2, w których znajduje się po 33 punkty. Wobec tego nie jest jasne, którego ustępu art. 29 dotyczy zmiana, tj. nie wiadomo, czy budowa przedmiotowych budowli ochronnych o powierzchni użytkowej do 35 m ² wymaga czy też nie wymaga zgłoszenia, o którym mowa w art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.
12	Art. 3 pkt. 8 i 9	Punkty 8 i 9, które dotyczą art. 5 ustawy o zarządzaniu kryzysowym należy przenieść, tak aby znajdowały się przed punktem 4 art. 3.	Biorąc pod uwagę treść pkt 8 i 9 sugeruje się zachowanie chronologii wprowadzanych zmian.
13	Art. 7, 8 i 9	W projekcie brakuje art. 6, albo należy nadać odpowiednie wyliczenie z zachowaniem ciągłości numeracji.	Proponowana zmiana doprowadzi do uporządkowania dokumentu.

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Stawomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czapla
POWIAT MALBORSKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PIŚKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Dariusz Szuslek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciolek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Bonusiewicz

Or.A.0531/65/24

Warszawa, 5 kwietnia 2024 roku

SEKRETARY SZEFA KANCELARII SEJMU
L.dz. DS.1804.112.2024
Data wpływu 10.04.2024

Szanowny Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 20 marca 2024 r. w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (SH.020.88.2024), Związek Powiatów Polskich przedstawia opinię o treści jak poniżej.

Przedłożony projekt jest nieprecyzyjny, zawiera błędy legislacyjne, a także nie wskazuje źródeł finansowania obowiązków w nim określonych.

1. Uwaga do art. 1 pkt 1 – w zakresie dodawanego art. 3 pkt 5b do ustawy – Prawo budowlane

Projektowany przepis nie zawiera wyliczenia (podziału) budowli ochronnych. Przepis kończy się zdaniem „Budowle ochronne dzielimy na:” przy czym po dwukropku projektodawcy nie dokonali podziału ww. budowli ochronnych.

Dodatkowo wskazuję, że projekt poselski zakłada dodanie do art. 3 Prawa budowlanego punktów 5b-5d, zawierających definicje budowli ochronnej, schronu, ukrycia, przy czym projekt rządowy w projektowanym art. 3 pkt 5b i 5c zawiera definicje przydomowego schronu i przydomowego ukrycia doraźnego. Oznacza to, że obydwa projekty nie są ze sobą zgodne i kompatybilne.

2. Uwaga do art. 1 pkt 2 – w zakresie zmienianego art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy – Prawo budowlane

Proponowana zmiana brzmienia art. 5 ust. 1 pkt 6 Prawa budowlanego wydaje się zbędna, bowiem Protokoły Dodatkowe do Konwencji genewskich z 12 sierpnia 1949 r., dotyczące ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół I) oraz dotyczących ochrony ofiar nie międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół II) zostały przez Polskę przyjęte i ratyfikowane,

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-4P.020.91.11.2024

Data wpływu 11.04.2024

w związku z czym stanowią źródła prawa powszechnie obowiązującego w myśl art. 87 ust. 1 Konstytucji RP. Dodatkowo wskazuję, że zadania z zakresu obrony cywilnej, o których mowa w art. 61 ww. Protokołu I powinny być określone w krajowym porządku prawnym w ustawie dedykowanej obronie cywilnej, a nie w Prawie budowlanym.

3. Uwaga do art. 1 pkt 3 lit. b – w zakresie dodawanego art. 5 ust. 2d do ustawy – Prawo budowlane
Projektowany przepis przewiduje, że nowo powstające lub rozbudowywane podziemne systemu transportu szynowego typu metro powinny spełniać wymagania schronu, zapewniającego ochronę ludności danej dzielnicy lub osiedla. Zawężenie ochrony ludności do dzielnicy lub osiedla jest niefortunne, bowiem nie przewiduje możliwości migracji, czy wzrostu populacji w danej dzielnicy. Zatem zasadne wydaje się wykreślenie z przepisu wyrazów „danej dzielnicy lub osiedla”.

4. Uwaga do art. 1 pkt 8 – w zakresie dodawanego art. 29 pkt 34 do ustawy – Prawo budowlane
Podobne rozwiązania (w zakresie katalogu inwestycji wymagających wyłącznie zgłoszenia budowy) zawiera projekt rządowy. Dodatkowo, posiłkując się uwagą z pkt 1, wskazuję, że brak wyliczenia budowli ochronnych utrudnia praktyczne zastosowanie przepisu.

5. Uwaga do art. 2 pkt 2 – w zakresie dodawanego art. 6 pkt 11 do ustawy o gospodarce nieruchomościami
Projektowany przepis poszerza katalog celów publicznych w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami. Wskazać jednak należy, że zakładane przez poselski projekt cele dotyczą ochrony życia, zdrowia, zapewnienia schronienia, dostępu do wody i żywności itp., przy czym celami publicznymi na gruncie ustawy są generalnie cele związane z przedsięwzięciami budowlanymi i przestrzennymi. Oznacza to, że cele „niebudowlane” nie powinny znajdować się w katalogu art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, lecz powinny znaleźć się w innym akcie prawnym dedykowanym np. ochronie ludności.

6. Uwaga do art. 3 pkt 6 i 7 – w zakresie dodawanych art. 17 ust. 2 pkt 7-10 i art. 19 ust. 2 pkt 7-12 do ustawy o zarządzaniu kryzysowym

Dodawane przepisy przewidują dodatkowe zadania starosty i wójta w sprawach zarządzania kryzysowego. Projekt zakłada nałożenie na ww. organy obowiązków w zakresie m.in. prowadzenia ewidencji budowli ochronnych, zapewnienia ich gotowości eksploatacyjnej, bieżących remontów itp. Zarówno w projekcie i uzasadnieniu brak jest jakichkolwiek informacji jak te obowiązki mają być wykonywane, a także nie określono źródeł ich finansowania.

Co istotne, art. 7 projektu przewiduje zobowiązanie ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji do wydania rozporządzeń, przy czym nie przedstawiono ich projektów, które miałyby określać ww. obowiązki.

7. Uwaga do art. 3 pkt 8 i 9 – w zakresie dodawanych art. 5 ust. 2 pkt 2 i art. 5 ust. 2 pkt 3 do ustawy o zarządzaniu kryzysowym

Przepisy zostały zamieszczone w projekcie niechronologicznie i powinny znaleźć się w art. 3 pkt 4 i 5 projektu.

8. Uwaga do art. 4 – w zakresie dodawanego art. 7 ust. 1 pkt 9a do ustawy o podatkach i opłatach lokalnych
Projekt nie reguluje, czym jest ewidencja budowli ochronnych, a także nie określa właściwego terenowo organu administracji publicznej zobowiązanego do prowadzenia ewidencji.

Brak przedstawienia projektu rozporządzenia, o którym mowa w art. 7 utrudnia dodatkowo zrozumienie i potencjalne zastosowanie projektowanego przepisu.

9. Uwaga do art. 5 pkt 4 lit. e – w zakresie projektowanego art. 13f ust. 7 pkt 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Dodawany art. 13f ust. 7 pkt 6 dopuszcza (w zakresie gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej) ustalenie różnych regulacji dotyczących dostępności obszarów służących obronie cywilnej wraz z wyszczególnieniem zróżnicowanych typów i pojemności schronów i ukryć dla różnych obszarów gminy w zależności od przewidywanej liczby ludności na danym terenie. Projektowany przepis nie określa jednak kto (jaki organ) i w jaki sposób ma oszacować przewidywaną liczbę ludności na danym terenie.

10. Uwaga do art. 10

Przepis stanowi delegację ustawową do wydania rozporządzeń przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji.

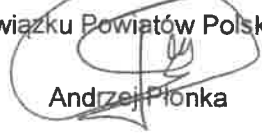
Po pierwsze wskazuję, że rządowy projekt przewiduje upoważnienie dla ministra właściwego do spraw budownictwa do wydania rozporządzenia określającego warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać przydomowe schrony i przydomowe ukrycia doraźne oraz ich usytuowanie.

11. Wątpliwe pod kątem legislacyjnym wydaje się umieszczenie w projektowanym art. 7 delegacji do wydania rozporządzenia w ustawie zmieniającej, szczególnie, że sami projektodawcy w art. 1 pkt 5 i 6 przewidują już zmiany w Prawie budowlanym w zakresie upoważnienia ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wydania rozporządzenia w sprawie określenia warunków dla obiektów budowlanych lub ich części służących ochronie ludności.

12. Upoważnienie do wydania rozporządzeń dotyczących zasad ewidencjonowania i oznakowania oraz informowania ludności o ich dostępności oraz zasadach i warunkach przygotowania oraz sposobie funkcjonowania systemów wykrywania zagrożeń powinny znaleźć się w akcie prawnym dedykowanym np. ochronie ludności, a nie w omawianej ustawie zmieniającej.

Pragnę również zauważyć, że projekt poselski częściowo odnosi się do kwestii, które są zawarte w rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac: UD22). Projektowana rządowa nowelizacja ma na celu m. in. uregulowanie kwestii budowy przydomowych schronów i przydomowych ukryć doraźnych o powierzchni użytkowej do 35 m² służących ochronie mieszkańców budynków mieszkalnych jednorodzinnych na wypadek np. ataku zbrojnego albo ekstremalnych zjawisk pogodowych. Co więcej, rządowy projekt wprowadza do Prawa budowlanego odpowiednie definicje przydomowego schronu i ukrycia doraźnego, wprowadza delegację ustawową do wydania rozporządzenia określającego warunki techniczne schronów i ukryć doraźnych, a także zwalnia inwestora z obowiązku uzyskania pozwolenia na ich budowę i umożliwia budowę na podstawie zgłoszenia. Rządowy w sposób nieskomplikowany reguluje kwestie budowy przydomowych schronów i spotkał się z aprobatą organizacji samorządowych (pozytywna opinia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego).

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Pionka

Prezes
Adam Glapiński

Warszawa, 19 kwietnia 2024 r.

DP.IV.024.25.2024.MJ

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

KANCELARIA SZEFY KANCELARII SEJMU
L.dz. DS. 1801.138.2024
Data wpływu 18.04.2024

Szanowny Panie,

W nawiązaniu do pisma z dnia 20 marca 2024 r. (znak: SPS-WP.020.91.5.2024) dotyczącego poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw, uprzejmie informuję, że Narodowy Bank Polski nie zgłasza uwag do powyższego dokumentu.

Z poważaniem

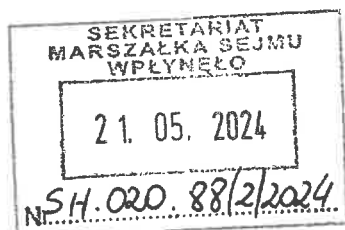
Prezes
Narodowego Banku Polskiego
Adam Glapiński

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP.020.91.13.2024
Data wpływu 19.04.2024

Warszawa, 21 maja 2024 r.

Joanna WICHA
Posłanka na Sejm RP

Szanowny Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 36 ust. 1a Regulaminu Sejmu RP, jako przedstawicielka wnioskodawców, niniejszym wnoszę autopoprawkę do poselskiego projektu ustawy **o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (SH-020-88/24)**.

Z poważaniem,

Joanna Wicha
Posłanka na Sejm

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-4P.020.91.15.2024
Data wpływu 22.05.2024

AUTOPOPRAWKA

do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw¹ (SH-020-88/24)

W poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (SH-020-88/24) wprowadza się następujące zmiany:

1. w art. 1:

1) w pkt 1 skreśla się zdanie drugie o treści:

„Budowle ochronne dzielimy na:”

2) pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) ust. 2d w brzmieniu: „2d. Nowo powstające lub rozbudowywane podziemne tunele szlakowe i stacje metra oraz tramwaju powinny spełniać wymagania schronu, zapewniającego ochronę ludności.””

2. art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. W Ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6:

a) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń, niezbędnych na potrzeby obronności państwa oraz ochrony życia i zdrowia ludności cywilnej na wypadek wojny, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, wynikających z umów lub porozumień międzynarodowych, ochrony granicy państwowej lub ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych, zakładów dla nieletnich oraz budowli ochronnych dla ludności cywilnej;”

b) w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem,

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane; ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami; ustawę z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym; ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 553, 967, 1506, 1597, 1681, 1762, 1890, 1963, 2029 oraz 2127.

c) po pkt 10 dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) ochrona życia i zdrowia ludności cywilnej w przypadku działań wojennych i pomoc ofiarom tych działań zgodnie z postanowieniami Konwencji Genewskiej z 12. sierpnia 1949 r. poprzez:

a) zapewnienie schronienia, dostępu do wody i żywności oraz opieki medycznej poprzez wyznaczenie i właściwe oznaczenie miejsc takiego zaopatrzenia,

b) planowanie i organizację ewakuacji ludności cywilnej w związku z realizowanymi działaniami zbrojnymi lub stanami kryzysowymi na danym terenie poprzez wyznaczenie miejsc zbiórki ludności do ewakuacji oraz dróg ewakuacyjnych oraz informowanie o nich ludności poprzez ich właściwe oznaczenie i ogłoszenie.”.

3. w art. 3:

1) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) W art. 5:

a) w ust. 2:

- w pkt 2:

-- w lit. d średnik zastępuje się przecinkiem,

-- po lit. d dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) procedury określające postępowanie w sytuacjach zagrożenia militarnego;”;

- w pkt 3:

-- w lit. l kropkę zastępuje się przecinkiem,

-- po literze l dodaje się kolejno litery m-o w brzmieniu:

„m) ewidencję budowli ochronnych, n) procedury zapewnienia gotowości eksploatacyjnej budowli ochronnych, o) plany doraźnego przystosowania obiektów budowlanych lub ich części do funkcji ochronnych.”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Plany zarządzania kryzysowego uzgadnia się z kierownikami jednostek organizacyjnych, w zakresie ich dotyczącym, planowanych do wykorzystania przy realizacji przedsięwzięć określonych w planie oraz z

Ministerstwem Obrony Narodowej i Sztabem Generalnym Wojska Polskiego w zakresie zagrożeń militarnych.”;

2) skreśla się pkt 8;

3) skreśla się pkt 9.

4. w uzasadnieniu wprowadza się następujące zmiany:

1) w pkt 3 uzasadnienia pod drugim akapicie dodaje się kolejny akapit:

„Projekt ustawy nakłada dodatkowe obowiązki w zakresie finansowania na jednostki samorządu terytorialnego przy okazji realizacji inwestycji celu publicznego oraz na zakłady pracy o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym i na terenach zamkniętych istotnych dla obronności państwa. Zgodnie z projektowanym stanem jednostki samorządu terytorialnego będą obowiązane do projektowania budowli ochronnych w nowych budynkach użyteczności publicznej co podniesie koszt inwestycji. Koszty takich inwestycji na etapie budowy nowego obiektu zgodnie z analizami Szefa Obrony Cywilnej Kraju wahają się od 1,5% dla dużych obiektów wspólnych dla kilku budynków, do 4% w przypadku mniejszych schronów np. w podpiwniczeniach budynków wielorodzinnych. Koszty realizacji ukryć nie będących schronami, są jeszcze niższe. Jednostki samorządu terytorialnego oraz zakłady pracy o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym będą musiały wziąć pod uwagę zwiększone koszty projektowania i budowy takich obiektów już na etapie planowania inwestycji. Samorządy posiadają w zakresie swoich obowiązków ochronę i pomoc osobom poszkodowanym w wyniku klęsk, kryzysów i potencjalnych działań wojennych oraz odpowiadające tym zadaniom budżety w obszarach obrony cywilnej, obronności oraz zarządzania kryzysowego. Niestety zadania te nie były wypełniane w należyтым stopniu lub wcale, a więc poziom wydatków na ten cel był znikomy. Jednocześnie szacowane koszty zapewnienia bezpiecznych miejsc ukrycia na wypadek konfliktu zbrojnego nie są na tyle wysokie, aby istotnie uszczuplić budżety samorządów terytorialnych.

Ponieważ obecnie takie budowle nie powstają, lub powstają w bardzo niewielkiej liczbie, wprowadzenie ulgi podatkowej od cywilnych budowli ochronnych (a więc nie od całych budynków, a jedynie tych ich części, które mogą pełnić funkcję ochronną) nie będzie stanowiło istotnego uszczuplenia wpływów z podatków, a jedynie ich nieco mniejszy wzrost ponieważ dotyczy przyszłych inwestycji. Jednocześnie Wnioskodawca pragnie zwrócić uwagę, że zaproponowana ulga podatkowa pozwoli jednostkom samorządu terytorialnego na odciążenie w kosztach realizacji

zadania ochrony życia i zdrowia ludności cywilnej poprzez przejęcie części jego realizacji przez inwestorów komercyjnych oraz indywidualnych.

Dlatego oceniamy, że zaproponowane zmiany w przepisach nie spowodują nadmiernego obciążenia finansowego dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podatków od nieruchomości. Jednocześnie zauważamy, że proponowane zmiany stwarzają możliwość i podstawę prawną dla właściwych ministerstw do tworzenia programów wsparcia dla samorządów w realizacji zadań z zakresu ochrony życia i zdrowia ludności cywilnej.”

2) pkt 6 uzasadnienia otrzymuje brzmienie:

„Proponowane zmiany przepisów będą miały określony wpływ na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, ponieważ nakładają na przedsiębiorców obowiązki wiążące się z koniecznością poniesienia nakładów finansowych przy projektowaniu oraz budowaniu określonych budynków z garażami wielostanowiskowymi zagłębionymi w gruncie. Dotyczy to jednak głównie dużych przedsiębiorców posiadających możliwości finansowe do inwestycji w tej skali. Jednocześnie Wnioskodawca zwraca uwagę, że koszt przystosowania już projektowanego garażu wielostanowiskowego do pełnienia także funkcji ochronnej wzrasta jedynie ok. 1,5% zgodnie z analizą Szefa OCK. Dodatkowe koszty będą dotyczyły szczególnie inwestorów, którzy zajmują się wnoszeniem budynków wielolokalowych, którzy działają na rynku deweloperskim.

Jednocześnie ustawa stwarza dla wszystkich inwestorów, a więc także mikroprzedsiębiorców, małych i średnich firm, możliwość zadbania o życie i zdrowie własne, rodzin i pracowników oraz ochronę mienia na wypadek konfliktu zbrojnego, w zakresie jaki uznają za adekwatny do lokalizacji swojej działalności i jej charakteru.

Przełoży się to bezpośrednio także na polepszenie sytuacji budżetu państwa w sytuacji konfliktu hybrydowego i konwencjonalnego, poprzez ograniczenie nakładów na pomoc celową dla przedsiębiorstw i ludności cywilnej oraz ograniczenie strat wynikających z ograniczenia działania przedsiębiorstw lub ich bezpowrotnej straty.

Wnioskodawca zwraca uwagę, że strat z tytułu konfliktów zbrojnych nie obejmują ubezpieczenia, a co za tym idzie umożliwienie i zachęcenie przedsiębiorców do działań zwiększających ich bezpieczeństwo stanowi istotny pozytywny wkład w stabilność ich działalności. Zwolnienie z podatku od nieruchomości budowli ochronnych może pokryć koszty związane z zapewnieniem budowli ochronnej w nowopowstającym obiekcie, co także w szerszej perspektywie

czasowej pozwoli zniwelować zwiększenie inwestycji w kosztach działalności mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.”

3) w pkt 9 uzasadnienia akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Projekt ustawy w art. 7 zakłada stworzenie następujących aktów wykonawczych do ustawy:

Założenia rozporządzeń do projektowanej ustawy:

1. Rozporządzenie dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle ochronne i ich usytuowanie.

Rozporządzenie powinno określać warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budowle ochronne i ich usytuowanie w celu umożliwienia projektowania budowli ochronnych w sposób zapewniający ochronę ludności przed skutkami zagrożeń przewidzianych dla danej kategorii budowli ochronnej.

2. Szczegółowe zasady lokalizowania obiektów służących obronie cywilnej w planach zagospodarowania przestrzennego

Rozporządzenie powinno określać szczegółowo sposoby lokalizowania budowli ochronnych w sposób uwzględniający miejscowe zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo konstrukcji i instalacji budowli ochronnej oraz wymagania techniczne w zakresie lokalizowania obiektów zbiorowej ochrony.

3. Warunki techniczne utrzymania budowli ochronnych.

Rozporządzenie powinno określać warunki techniczne utrzymania budowli ochronnych w stanie zapewniającym ich gotowość eksploatacyjną i spełnienie wymagań ochronnych w szerokim horyzoncie czasowym.

4. Zasady ewidencjonowania i oznakowania oraz informowania ludności o ich dostępności.

Rozporządzenie powinno określać sposoby oznakowania budowli ochronnych zgodnie z przepisami Konwencji Genewskich oraz sposoby gromadzenia i przetwarzania przez organy właściwe do spraw ochrony ludności informacji o dostępnych dla ludności zasobach budowli ochronnych.

5. Zasady organizacji i warunki przygotowania oraz sposób funkcjonowania systemów wykrywania zagrożeń, powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz właściwości organów w tych sprawach.

Rozporządzenie powinno określać organy właściwe do wykrywania zagrożeń oraz informowania o nich ludności cywilnej oraz szczegółowy tryb realizacji tych zadań.

4) po pkt 9 uzasadnienia dodaje się kolejny pkt 10 w brzmieniu:

„10. Analiza osiągnięcia celów za pomocą innych środków

Konflikty zbrojne co do zasady niosą ze sobą ryzyko dla życia i zdrowia ludności cywilnej oraz zniszczenia mienia o znacznej wartości zarówno należące do indywidualnych obywateli jak też do firm. Ochrona życia i zdrowia ludności na wypadek konfliktu zbrojnego możliwa jest jedynie w oparciu o zamknięty zasób narzędzi militarnych i cywilnych, z których każde pozwala te straty ograniczać ale także wiąże się z określonymi kosztami i skutkami użycia.

Ochrona życia i zdrowia ludności cywilnej możliwa jest poprzez środki militarne, w szczególności poprzez środki obrony przeciwlotniczej, wykrywania i neutralizowania skażeń promieniotwórczych, chemicznych i biologicznych. Skuteczność tych środków jest ograniczona i zależna od natężenia ataku i rodzaju użytej broni, jej siły rażenia, precyzyjności oraz ilości, a także od własnych zapasów środków koniecznych do neutralizacji konkretnego rodzaju zagrożenia.

W przypadku ataku z powietrza z użyciem broni konwencjonalnej, możliwe jest jej zestrzelenie o ile nastąpi ich odpowiednio wczesne wykrycie, środki obrony przeciwpowietrznej (OPL) znajdują się na danym terenie w odpowiedniej liczbie, posiadają adekwatne do natężenia ataku zapasy amunicji, a cel zostanie skutecznie trafiony. Skuteczność trafienia w zależności od generacji broni wynosi 20-30%. Oznacza to, że średnio co 3.-5. pocisk osiąga celu pomimo użytych środków OPL. Zapewnienie OPL dla obszarów cywilnych wiąże się z koniecznością nabycia tysięcy zestawów broni i nieograniczonych zapasów amunicji do nich. Ponadto, biorąc pod uwagę poziom zurbanizowania Polski, oznacza konieczność gęstego rozmieszczenia wojsk i zróżnicowanych zestawów OPL na terenie niemal całego kraju, co samo w sobie poprzez zagęszczenie celów militarnych zwiększa ryzyko dla ludności cywilnej, dając pretekst i uzasadnienie ostrzału dla strony atakującej. Ograniczenia ekonomiczne i militarne użycia OPL jako głównego środka ochrony życia i zdrowia ludności cywilnej oraz mienia oznaczają, że schrony i ukrycia dla ludności cywilnej nadal pozostają niezbędnym narzędziem dla realizacji tego celu. Jednocześnie Wnioskodawca zwraca uwagę, że budowa schronów i ukryć dla ludności cywilnej wymaga nieporównywalnie niższych nakładów sił i środków, zapewniając jednocześnie bardziej niezawodną ochronę życia i zdrowia obywateli oraz ich mienia.

W przypadku broni chemicznej, może być ona przenoszona za pośrednictwem zróżnicowanych nośników, a atak chemiczny może nastąpić także w drodze działań dywersyjnych, sabotażu lub ataku terrorystycznego. Neutralizacja takiego zagrożenia musiałaby nastąpić albo w oparciu o opisane powyżej środki OPL, co stwarza nadal zagrożenie rozprzestrzenienia szkodliwej substancji z uszkodzonego nośnika lub na drodze działań kontrwywiadowczych i zachowania wysokich standardów odporności infrastruktury krytycznej. W przypadku wystąpienia skażenia jedynymi środkami mogącymi chronić życie i zdrowie ludności cywilnej na danym terenie pozostają budowle ochronne o odpowiednim stopniu hermetyzacji, dostępie do czystej wody pitnej, jedzenia, leków, a w przypadku ich braku szybka masowa ewakuacja z zachowaniem odpowiednich rygorów ochrony przed skażeniem. Wnioskodawca zwraca także uwagę, że liczba ewakuowanej ludności jest proporcjonalna do czasu koniecznego do jej ewakuacji, co wspomniane działanie czyni w praktyce niemożliwym do wykonania.

W przypadku ataku bronią biologiczną w zależności od użytego nośnika oraz charakterystyki patogenu, alternatywą dla użycia narzędzi z zakresu obrony cywilnej mogą być środki przeciwdziałania z zakresu OPL i skażeń chemicznych opisane powyżej oraz w skrajnych przypadkach neutralizacja zagrożenia biologicznego poprzez użycie broni konwencjonalnej i nuklearnej. Każda z tych metod wiąże się z ogromnymi skutkami, przed którymi ponownie najskuteczniejszą i najmniej kosztowną formą ochrony są budowle ochronne i działania z obszaru obrony cywilnej.

W przypadku ataku bronią atomową, jedynym środkiem alternatywnym chroniącym życie i zdrowie ludności cywilnej jest masowa ewakuacja ludności cywilnej z zagrożonego obszaru. Ewakuacja taka musiałaby zostać przeprowadzona z odpowiednim wyprzedzeniem, co czyni ją niemożliwą do realizacji zważywszy czas przenoszenia ładunku współcześnie stosowanymi nośnikami. W przypadku użycia takiej broni w znacznej odległości, skażenie jest na tyle niewielkie i krótkotrwałe, że ewakuacja staje się środkiem nadmiarowym, a jednocześnie jedynym narzędziem pozwalającym ograniczyć negatywne skutki zdrowotne dla ludności cywilnej pozostaje ukrycie ludności na okres kilku do kilkunastu dni.

Wnioskodawca zwraca uwagę, że każde z opisanych powyżej alternatywnych narzędzi mogących służyć ochronie życia i zdrowia ludności posiada ograniczoną skuteczność. Oznacza to, że schrony i ukrycia dla ludności cywilnej są niezbędnym elementem kaskadowego i synergicznego systemu bezpieczeństwa państwa i jego obywateli. Ponadto każda z zaprezentowanych alternatywnych

metod obrony wiąże się z koniecznością wysokich nakładów sił i środków, którymi Rzeczpospolita nie dysponuje. Schrony i ukrycia dla ludności cywilnej są więc niezbędną potrzebą w obliczu rosnącego zagrożenia hybrydowego i konwencjonalnego konfliktu Rosja-NATO. Należy ponadto zauważyć, że schrony i ukrycia stanowią środek zabezpieczenia życia i zdrowia ludności cywilnej, który po zbudowaniu wymaga stosunkowo niewielkich nakładów sił i środków do jego funkcjonowania. Jest to narzędzie o wysokiej odporności na wielowymiarowe kryzysy i ograniczenia zasobów jakie występują w stanie konfliktu zbrojnego i realizacji działań militarnych. Jako takie są więc jedynym racjonalnym środkiem ochrony obywateli.”

UZASADNIENIE

Proponowana autopoprawka do projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (SH-020-88/24) ma na celu dokonanie zmian porządkujących projekt ustawy, doprecyzowanie niektórych przepisów oraz uzupełnienie uzasadnienia zgodnie z zasadami wynikającymi z Regulaminu Sejmu oraz Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wprowadzone zmiany dotyczą przede wszystkim art. 1 projektowanej ustawy w zakresie poprawy błędu oraz rozszerzeniu projektowanego przepisu w art. 5 ustawy Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. 2023 poz. 682 z późn. zm.) ust. 2d poprzez dokładniejsze określenie, że przepis dotyczy wszystkich nowobudowanych podziemnych tuneli szlakowych takich jak metro, kolej czy tramwaj podziemny. Zmiany w art. 2 oraz 3 projektowanej ustawy to zmiany porządkujące jednostki redakcyjne tekstu prawnego.

W uzasadnieniu uzupełniono wymagane Regulaminem Sejmu skutki finansowe uchwalenia ustawy, założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych i wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Autopoprawka nie spowoduje, innych niż zawarte w projekcie ustawy, skutków społecznych, gospodarczych, finansowych oraz prawnych. Nie powoduje skutków finansowych, więc nie wymaga wskazywania źródeł finansowania.

Autopoprawka uzupełnia uzasadnienie projektu ustawy w zakresie wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Nie wywołuje jednak skutków finansowych dla przedsiębiorców.

Autopoprawka nie wymaga projektowania założeń aktów wykonawczych.

Autopoprawka jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Autopoprawka nie była poddawana konsultacjom społecznym.

Warszawa, 27 maja 2024 r.

BEOS-WPEiM-1145/24

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARZ SEJMU
L. dz. 120.206.2024(2)
Data wpływu 28.05.2024

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw w wersji uwzględniającej autopoprawkę (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Joanna Wicha)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie ustawy przewidziano nowelizację ustaw: z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹, z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami², z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym³, z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁴ oraz z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁵.

Nowelizacja zakłada wprowadzenie do przepisów zmienianych ustaw pojęć: budowli ochronnej, schronu i ukrycia. Zgodnie z proponowaną definicją „budowla ochronna” oznaczałaby obiekt budowlany lub jego część przeznaczone do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed skutkami wynikającymi z działań zbrojnych i zdarzeń terrorystycznych,

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zmianami.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zmianami.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 122.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 70, ze zmianami.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 977, ze zmianami.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SP5-WP.020.91.18.2024
Data wpływu 28.05.2024

katastrof ekologicznych, przemysłowych i ekstremalnych zjawisk pogodowych. Budowle ochronne byłyby klasyfikowane jako schrony albo ukrycia. Zgodnie z proponowaną ustawą obiekty budowlane miałyby być projektowane i budowane w sposób zapewniający ochronę ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej w rozumieniu „Konwencji Genewskiej z 12 sierpnia 1949 r. wraz z Protokołami Dodatkowymi do tej konwencji”⁶, w szczególności ochrony życia i zdrowia ludności cywilnej przed skutkami działań zbrojnych. W projekcie przewidziano określenie, w drodze rozporządzeń, przez właściwych ministrów, warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać m.in. budowle ochronne i ich usytuowanie oraz warunki techniczne ich użytkowania. Zaproponowano, aby pozwolenia na budowę nie wymagała budowa znajdujących się pod ziemią lub częściowo zagłębionych w gruncie budowli ochronnych o powierzchni użytkowej do 35m².

W projekcie zawarto ponadto przepisy regulujące m.in. kwestie dotyczące prowadzenia ewidencji budowli ochronnych, organizowania i funkcjonowania systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz udostępniania budowli ochronnych dla ludności cywilnej, a także właściwości organów administracji publicznej w tych sprawach.

Autorzy projektu zaproponowali zwolnienie od podatku od nieruchomości budowli ochronnych przeznaczonych do ochrony ludności cywilnej i zajętych pod nie gruntów, jeżeli są wpisane do ewidencji prowadzonej przez właściwy terenowo organ administracji publicznej, za wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

W projekcie zawarto postanowienia przejściowe.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa Unii Europejskiej.

⁶ Konwencje o ochronie ofiar wojny, podpisane w Genewie dnia 12 sierpnia 1949 roku (Dz. U. z 1956 r. Nr 38, poz. 171), w tym Konwencja Genewska o ochronie osób cywilnych podczas wojny. Konwencje zostały uzupełnione z dniem 23 kwietnia 1992 r. przez Protokoły dodatkowe sporządzone w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. Nr 41, poz. 175) oraz z dniem 26 kwietnia 2010 r. przez Protokół dodatkowy przyjęty w Genewie dnia 8 grudnia 2005 roku (Dz. U. z 2010 r. Nr 70, poz. 447).

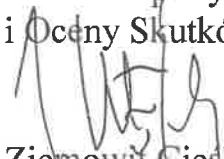
4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw w wersji uwzględniającej autopoprawkę nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieslik

Warszawa, 27 maja 2024 r.

BEOS-WPEiM-1146/24

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw w wersji uwzględniającej autopoprawkę (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Joanna Wicha) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

W projekcie ustawy przewidziano nowelizację ustaw: z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹, z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami², z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym³, z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁴ oraz z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁵. Nowelizacja zakłada wprowadzenie do przepisów zmienianych ustaw pojęć: budowli ochronnej, schronu i ukrycia. Zgodnie z proponowaną definicją „budowla ochronna” oznaczałaby obiekt budowlany lub jego część przeznaczone do ochrony osób, urządzeń, zapasów materiałowych lub innych dóbr materialnych przed skutkami wynikającymi z działań zbrojnych i zdarzeń terrorystycznych, katastrof ekologicznych, przemysłowych i ekstremalnych zjawisk pogodowych. Budowle ochronne byłyby klasyfikowane jako schrony albo ukrycia. Zgodnie z proponowaną ustawą obiekty budowlane miałyby być projektowane i budowane w sposób zapewniający ochronę ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej w rozumieniu „Konwencji Genewskiej z 12 sierpnia 1949 r. wraz z Protokołami Dodatkowymi do tej konwencji”⁶, w szczególności ochrony życia

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zmianami.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zmianami.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 122.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 70, ze zmianami.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 977, ze zmianami.

⁶ Konwencje o ochronie ofiar wojny, podpisane w Genewie dnia 12 sierpnia 1949 roku (Dz. U. z 1956 r. Nr 38, poz. 171), w tym Konwencja Genewska o ochronie osób cywilnych podczas wojny. Konwencje zostały uzupełnione z dniem 23 kwietnia 1992 r. przez Protokoły dodatkowe sporządzone w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. Nr 41, poz. 175)

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPs - WP 020.91.19.2024
Data wpływu 28.05.2024

i zdrowia ludności cywilnej przed skutkami działań zbrojnych. W projekcie przewidziano określenie, w drodze rozporządzeń, przez właściwych ministrów, warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać m.in. budowle ochronne i ich usytuowanie oraz warunki techniczne ich użytkowania. Zaproponowano, aby pozwolenia na budowę nie wymagała budowa znajdujących się pod ziemią lub częściowo zagłębionych w gruncie budowli ochronnych o powierzchni użytkowej do 35m². W projekcie zawarto ponadto przepisy regulujące m.in. kwestie dotyczące prowadzenia ewidencji budowli ochronnych, organizowania i funkcjonowania systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz udostępniania budowli ochronnych dla ludności cywilnej, a także właściwości organów administracji publicznej w tych sprawach. Autorzy projektu zaproponowali zwolnienie od podatku od nieruchomości budowli ochronnych przeznaczonych do ochrony ludności cywilnej i zajętych pod nie gruntów, jeżeli są wpisane do ewidencji prowadzonej przez właściwy terenowo organ administracji publicznej, za wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. W projekcie zawarto postanowienia przejściowe.

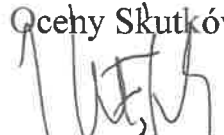
Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw w wersji uwzględniającej autopoprawkę **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Autor:

Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak

oraz z dniem 26 kwietnia 2010 r. przez Protokół dodatkowy przyjęty w Genewie dnia 8 grudnia 2005 roku (Dz. U. z 2010 r. Nr 70, poz. 447).